

**„A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB,
VONZÓBB JÖVŐ!”**

**A BAKONY ÉS BALATON KELETI KAPUJA
LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT
HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA
2011.**

**Jóváhagyta a Bakony és Balaton Keleti Kapuja
Közhasznú Egyesület Közgyűlése az 2/2011. (05.25.)
számú határozatával**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Vezetői összefoglaló	3
1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	3
1.2 Főbb célkitűzések	3
1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja	3
1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők	4
1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások	4
2 Helyzetelemzés	5
2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése	5
2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség	11
2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése	13
2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága	16
2.5 SWOT elemzés	17
3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia	18
3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	18
3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez	18
3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései	19
3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései	21
3.5 Forrásallokáció	33
4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések	34
4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés	34
4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása	34
5 Mellékletek	36
5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek	36
5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció	37
5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok	37
5.4 Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)	37
5.5 Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)	38
5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája	38
5.7 Fenntarthatósági alapelvek	38
Függelékek	42

1. Vezetői összefoglaló

A HVS felülvizsgálata az IH által kiadott feladat és ütemterv alapján került megtervezésre, az abban leírtak pontos betartását tartottuk iránynadónak.

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

„A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!”

A 2008-ban megfogalmazott jövőkép ma is aktuális, ennek megvalósítása, elérése továbbra is legfontosabb célunk.

A fejlesztési elképzelésekben számon kért, a stratégiában megfogalmazott a közösségi összefogás, a hagyományok ápolása, a fenntarthatóság és esélyegyenlőségi elvek érvényesítése mind azt szolgálják, hogy a fejlődés útján meginduló, mintaprojekteket szolgáltató térséggé váljunk.

1.2 Főbb célkitűzések

Meggyőződésünk, hogy e jövőkép elérése, megvalósítása csak a LEADER szellemiség érvényesítésével és szem előtt tartásával érhető el.

A helyi igények és lehetőségek kihangsúlyozása az az út, ami a helyi gazdaság erősödéséhez, a helyi életminőség javulásához, a térség vonzóbbá tételéhez hozzájárul.

A gazdaság fejlesztése erősítése:

vállalkozásfejlesztés ösztönzése a helyi adóbevételek és fenntartható munkahelyteremtés érdekében,

vállalkozóbarát településtratégiák kialakításának ösztönzése,

vállalkozások bemutatását, népszerűsítését szolgáló rendezvények támogatása,

egyedi turisztikai arculat és kínálat kialakítása.

Élhetőbb települések, vonzó jövőkép

településképet befolyásoló épületek, közterek, közparkok felújítása

helyi közösségi terek fejlesztése

egyházi épületek felújításához hozzájárulás,

Hálózatépítés

közösségi fejlesztésen alapuló projektek kialakulásának elősegítése,

közösségépítő, hagyományápoló és –teremtő projektek támogatása

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A felülvizsgálat célja az IH által elrendelt kötelező feladatok végrehajtásán túl, hogy az eltelt támogatási és pályázati időszakok tapasztalatai alapján megújítsuk, a helyi igényekhez és a megváltozott, vagy változó jogszabályi környezethez igazítsuk a stratégiánkat úgy, hogy az továbbra is a tervezett fejlődési cél elérését szolgálja.

A gazdaságfejlesztési jogcímek helyi tervezése és központi kiírása – bírálata ismételten disszonanciát eredményezhet, azonban a projektek és forráslehetőségek tekintetében pozitívnak ítéljük meg. Ebből adódóan sem a mikroállalkozás fejlesztés, sem a turisztikai fejlesztés jogcímhez kapcsolódó intézkedések, célterületek tekintetében nem állapítunk meg maximális támogatási összeget, ezzel is elősegítve, hogy a HVS-hez illeszkedve minél komplexebb és jelentősebb volumenű beruházások is forráshoz juthassanak.

A HVS-hez való illeszkedés értékeit azonban fontosnak tartjuk megőrizni, valamint a jelen gazdasági helyzetben a munkahelyteremtésen túl a munkahelyek fenntarthatóságának biztosítását is értékelni kell.

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A felülvizsgálat során kiemeleten kezeltük a nyilvánossággal kapcsolatos feladatokat.

Ebben együttműködő partnerek voltak önkormányzataink, tagjaink, akik közvetlen csatornáikon keresztül is eljuttatták az információkat a települések érintettjeihez.

- Honlapunkon és az önkormányzatok honlapjain is meghirdettük a felülvizsgálatot, nyilvánosságra hoztuk a teljes tervezési időszak ütem és feladattervét.
- A polgármesteri hivatalokba kihelyezésre kerültek a tájékoztató palakátok.
- A 22 település LEADER faliújságára kikerültek a tájékoztató anyagok.
- A HACS térségi elhelyezkedését figyelembe véve Berhida, Balatonkenese, Balatonfűzfő, Hajmáskér, Alsóörs, Felsőörs helyszíneken fórumokat tartottunk. Ezekre a fórumokra a nyilvános meghívókon túl közvetlenül is meghívtuk azokat az ügyfeleket, akik az elmúlt időszakban projektötlettel keresték fel a munkaszervezetet.
- Személyes konzultációs lehetőséget biztosított mind a tervezési csoport vezetője, mind pedig a munkaszervezet.

A jelenlegi tervezési időszak első szakaszában több, mint 130 új, vagy megújított projektötletet gyűjtöttünk össze, melyek jelentős része kérelem, vagy pályázat formájában is megfogalmazásra kerülhet.

1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A mikroállalkozások alapítása, fejlesztése, és a turisztikai fejlesztések ösztönzése jogcím horizontálissá válásával megszüntetjük az ebben szereplő projektméret korlátozásokat, hogy a térségben megvalósuló projekteket ezzel is támogassuk.

Az egyházi és önkormányzati fejlesztéseket a vidéki örökség megőrzése és falufejlesztés, megújítás jogcímek keretében külön intézkedéseként foglalmaztuk meg.

Új LEADER célterületeket foglalmaztunk meg, melyek kapcsolódási pontja a „Helyi termék, helyi érték, helyi gazdagodás” elv, mely a vállalkezési és közösségi alapú projekteken is megjelenik.

2 Helyzetelemzés

2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

A térség általános jellemzői

A **Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER Helyi Akciócsoport** sajátos területet ölel fel: a Balaton partjaitól egészen a Keleti-Bakony lábáig nyúlik fel. Három kistérség települései kapcsolódnak egymáshoz a területen: a balatonalmádi, a várpalotai, valamint a veszprémi mikrorégió keleti falvai. Sokszínű tájképi adottsággal rendelkezik a terület: míg északon bükkösök szegélyezik a HACS határát, dél felé haladva kopár mészkőfennsíkok nyújtóznak el, egészen a Balaton partjáig. A keleti részre benyúlik a Sárrét ingoványos talaja.

A régió kelet-nyugati irányban halad át a 8. számú fő közlekedési út, mely az úthálózat gerincét képezi. Róla ágazik le a 72. sz. út, mely a Balatont körülölelő 71. sz. úttal köti össze a HACS északi részét.

Jelentős infrastrukturális fejlesztés zajlott az elmúlt években.

2009-ben adták át a 710-es elkerülő utat, ami a 71. számú főútról vezet el a forgalmat és Balatonakarattya-Balatonfűzfő települések teherforgalom terhelésének csökkenését, valamint a nyári szezonban személyautó forgalom csökkenését jelenti.

Megépült a 8. számú főút és 72 számú út csomópontja, mely egy felüljáróval és körforgalmak megépítésével teszi magasabb színvonalúvá és biztonságosabbá a közlekedést. Ez a csomópont nyújt távlati lehetőséget arra, hogy a megyeszékhely Veszprém elkerülésével, az Ausztria- Győr-Zirc irányából érkező személyautó forgalom itt érjen le a Balatonhoz.

Az egyes településekkel kapcsolatot teremtő úthálózat azonban továbbra is elhanyagolt, rossz állapotban van, s ugyanez mondható el a belterületi utakról is.

Az elmúlt évtizedben hatalmas változáson ment keresztül a régió. Korábban országos viszonylatban is fontos vegyipari és bányászati központnak számított, ám a rendszerváltással átalakultak az itt élők számára fontos munkahelyet biztosító nagyvállalatok. A gyárak tevékenységi- és termékkörének jelentős szűkülésével a munkahelyek száma is drasztikusan lecsökkent. Ezek a folyamatok változásokat indítottak el a térség demográfiai viszonyaiban is: egyes településeken a kedvező adottságok miatt a népesség száma növekedett, míg máshol komoly csökkenés mutatkozott.

A településeken 2010. január elsején 50.494 fő élt, ami a 2008 évi adatokhoz képest 1100 fős, míg a 2007 évi adatokhoz képest 1540 fős népességcsökkenést jelent.

A térség Balaton-parti régiójában a fő kereseti forrás a turizmus-mezőgazdaság, míg a többi településen a mezőgazdaság. Pétfürdő, Balatonfűzfő valamint Berhida pedig ipari jellegű település. Ez a tény azonban nem szakítja ketté a területet, sokkal inkább összekovácsolja az, hogy a gyárak dolgozói a szomszédos falvak lakosai is.

Az említett adottságok más életkörülményeket alakítottak ki az egyes településeken, melyeket a jövőben egymáshoz kell idomítani. A Balaton-parti települések nyaranta emberekkel telnek meg, s pezsgő kulturális élet folyik. A háttértelepülések teljesen másképp rendezkedtek be a közösségi létre. Bár az adottságok sok helyen jelen vannak, talán a forráshiánynak tudható be, hogy nem alakultak ki nagy múltú rendezvények. Ugyan a hagyományok őrzésére alkalmasak a rendszeres falunapok, nem képesek nagyobb látogatottságot elérni. Így pedig nem tudnak javítani a települések rossz anyagi helyzetén, amit az is ront, hogy az ipar is fejletlen a kis falvakban.

Legfontosabb probléma a folyamatosan csökkenő lakosságszám, amely tendenciát meg kell állítani.

Ennek érdekében ösztönözni kell az olyan munkahely teremtő és megtartó beruházásokat, amely vonzóvá teszik a fiatalok számára az idetelepülést és azt, hogy itt alapítsanak családot.

Egyedi turisztikai arculatot kell kialakítani, ami megkülönbözteti a területet a Balaton part és a Bakony más térségeitől, erősíteni kell a helyi termékek jelenlétét és közösségi marketingjét.

A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok

A térség domborzata, éghajlata és agrárkultúrája igen változatos. Északról dél felé haladva, a Bakonytól a Balatonig egyre szelídül, lankásodik a domborzat, így lesz a mikroklíma is egyre melegebb. Minél délebbre megyünk, a Sárrét és a Mezőföld felé, annál jobb minőségű talajok találhatóak, amik a jó minőségű szántóföldi művelésre és az ennek megfelelő növények termesztésére alkalmasak. A régió északi, bakonyi részén az erdőgazdálkodás mellett a szántóföldi kultúrák számára is kedvező az éghajlat.

A tájhasználatról elmondható, hogy részben a rendezetlen, kedvezőtlen, szétaprózódott birtokviszonyokból adódóan sok a nem megfelelően kezelt vagy elhanyagolt terület, jelentősen megnőtt a parlagon hagyott területek aránya, romlott a talajok kultúrállapota.

Domborzati és a földtani adottságai alapján mezőgazdasági szempontból zömében kedvezőtlen, gyenge adottságú a termőföld, az egyes települések vonatkozásában természetesen eltéréseket mutat. Adottságai a kalászosoknak és a takarmánynövényeknek kedvez. Dél felé haladva, a Mezőföldön egyre nő a jó minőségű talajok és a szántók aránya.

A Balaton környékén a szőlőtermesztés, borászat, gyümölcstermesztés, kertészeti növények termesztése a jellemző, de mivel a mezőföldi nyúlványán kitűnő löszös minőségű talajokkal rendelkezik, ezért kiváló szántóföldi növények termesztésére is.

A Község északi részén az erdő, a gyep jelenléte miatt az extenzív állattartásnak van légjogosultsága, a kopár dolomitlejtket legjobban juhok legeltetésével lehet hasznosítani. A balatoni vidéken a tó vízminősége érdekében azonban korlátozták a nagyüzemi állattartás egyes fajtáit, aminek következtében sorra szűntek meg az állattartó telepek.

A térségben sok bányató, nádas, vizes élőhely található, melyeknek állapota jó. Természetes vízfolyás egyre kevesebb van, holott eredetileg gazdag karszt-forrásvidék volt, ennek nyomai még ma is megvannak.

A régióban jelen lévő nagyipar egyik jellemzője az erős környezeti terhelés, amelynek csökkentésére jelentős lépések történtek az elmúlt években.

A Község területén Natura 2000 hálózatba tartozó területek vannak, Szentkirályszabadja, Litér, Öskü, Tés vonalában. Az érzékeny területekbe tartoznak Hajmáskér, Öskü, Tés, és Jásd települések területei. A térségben több védett növény (80 faj)- és állatfaj (115 faj) is megtalálható, sok helyen pedig különleges, védett geológiai képződményekre, ritkaságokra bukkan a kiránduló.

A Natura 2000 terület kialakítása több földtulajdonos számára is fejlesztési nehézséget jelent, melyet fórumainkon is hangoztattak. A területek hasznosíthatósága és a tulajdonosok elképzeléseinek megvalósítása érdekében a Natura 2000 szabályozás felülvizsgálatát kell kezdeményezni.

A környezeti ártalmak csökkentése érdekében fontos olyan beruházások támogatása, melyek az alternatív energiafelhasználást és a környezettudatos gondolkodást részesítik előnyben, illetve alkalmazzák.

Ezzel együtt kezdeményezni kell a Natura 2000 területek fejlesztési lehetőségeink felülvizsgálatát, és a környezeti elvárásokat valamint tulajdonosok igényeit közelíteni kell egymáshoz.

Demográfiai helyzet

A térség demográfiai helyzetének alakulása, hasonló az országos átlagéhoz. A lakosság korcsoportos összetételében stagnálás, illetve elöregedés figyelhető meg.

A településeken 2010. január elsején 50.494 fő élt, ami a 2008 évi adatokhoz képest 1100 fő, míg a 2007 évi adatokhoz képest 1540 fő népességcsökkenést jelent.

0-2 év	1274 fő
3-5 év	1397 fő
6-14 év	4753 fő
15-59 év	32684 fő
60-	10386 fő

Továbbra is alacsony a születések száma, annak ellenére, hogy a települések mindent megtesznek annak érdekében, hogy területek parcellázásával, családi lakóövezetek kialakításával vonzóvá tegyék a településeket fiatal családok számára. Ez jelentős problémát vehet majd fel a jövőben az oktatási intézményeink működőképességének tekintetében. Alap- és középfokú oktatási intézmények működnek a területen. A középfokú végzettségűek aránya kedvező és egyre több a piacképes felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember is.

Az aktív korú lakosság aránya valamivel magasabb, mint az országos átlag, de jövőképünk szempontjából fontos befolyásoló tényező, hogy negatív irányban viszont csak egy korcsoportban térünk el, ami az általános iskolás korú gyermekek számát jelenti.

A születések számának csökkenése nem egyedi térségi probléma, a szülési korhatár kitolódása maga után vonja a születendő gyermekek számának csökkenését is, de ugyan így jelentős befolyásoló tényező, hogy a nehéz és bizonytalan megélhetési körülmények között a régi nagycsalásos modell elveszítette vonzerejét. Ez vezetett oda, hogy a településeknek felül kellett vizsgálni az oktatási intézmények működését, és racionalizálási intézkedéseket kellett meghozniuk. Óvodák és általános iskolák kerültek bezárásra, összevonásra.

Addig azonban, amíg nincs megteremtve annak lehetősége, hogy az édesanyák részmunkaidős foglalkoztatás keretében, vagy otthonról végezhető távmunkával, esetleg rugalmas munkaidőt biztosító saját vállalkozásban dolgozzanak, és így megfelelő jövedelemhez jussanak, nehéz lesz elérni, hogy ezek az adatok a jövőt pozitívan befolyásoló módon változzanak.

A stratégia fontos részét kell, hogy képezze az ilyen munkahelyek megteremtése, a speciális vállalkozási ismeretek, lehetőségek bemutatása, oktatása a nők esélyegyenlőségének javítása érdekében. A munkahelyek megszűnése – legutóbb pl. a Balatonfűzfőn működő papírgyáré – egy további fontos demográfiai és foglalkoztatási problémát is felvet, még pedig az 55 év feletti munkanélküliek munka világába történő újbóli integrálását. Ezekre a problémákra ugyancsak megoldási javaslatokat kell kidolgozni és megvalósítani.

Ebben is jelentős szerepet vállalnak önkormányzataink, a vállalkozásokkal való együttműködés, a „vállalkozóbarát” településirányítás, -igazgatás kialakítása kiemelt jelentőséggel bír.

A vállalkozások innovatív fejlesztésével hosszú távon javíthatunk a térség demográfiai helyzetét is, illetve elérhetjük, hogy a kvalifikált felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok számára is ismét vonzó legyen a térség, helyben találjanak megfelelő munkahelyet, tanulmányaik befejezését követően visszajöjjenek, és itt alapítsanak családot.

Küngös, a közösség egyedüli leghátrányosabb helyzetű települések közé sorolt települése.

Küngös a Balaton keleti partjához közel, Balatonkenesétől 9 km-re, Veszprém megyében található. Egyes források szerint nevét a települést alapító IV. Béla király leányáról, Kunigundáról kapta- ma Árpádházi Szent Kingaként tartjuk számon. Kunigunda besenyő változata volt Kingus- abban az időben még éltek besenyők a környéken. Ennek emlékét őrzi a Falu-ház mellett található Kingus-park elnevezése is.

A település lakosainak száma mindössze 584 fő, amelyből 16 család - 64 fő - külterületi lakóövezetben, Bakonymajorban él a településhatártól 4 km-re.

A rendszerváltozás hatalmas negatív fordulatot jelentett a főként mezőgazdaságból és betanított ipari munkából élő alacsony iskolai végzettségű lakosság életében, mivel nagy részük kikerült a munkaerőpiacról. A mikro- és KKV-k hiányából adódóan alacsony a helyben-foglalkoztatottak száma. A településen jelentős számú östermelő tevékenykedik, azonban az általuk előállított agrártermékek nem kerülnek helyben feldolgozásra. A fejlesztések hiánya növeli a szegregációt, egyre nagyobb a leszakadás a térség többi településétől. Nincs helyben oktatási intézmény, háziorvosi szakellátás, járóbeteg szakellátás, gyógyszertár, posta.

Iskolába, óvodába a gyermekek Balatonkenesére járnak, ahová iskolabusz juttatja el őket.

A kulturális és közösségi terek állaga leromlott, a színvonalas közösségépítő programok, rendezvények megtartására nem alkalmasak. Kevés forrás jut a kultúrára.

A folyamatosan romló állagú épületek rontják a településképet.

A lehetőségek hiánya miatt az elvándorlás fokozódik, és nő a lakosság átlag-életkora. Ebből adódóan alacsony a születések száma. Ennek további oka az is, hogy a település más szomszédos településekhez hasonlóan nem rendelkezik olyan telkekkel, melyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy kedvező feltételekkel fiatal családokat fogadhatnának be.

Az önkormányzat saját bevétellel alig rendelkezik, csak normatívából tudja működését biztosítani, így nem képes az infrastruktúra megfelelő fejlesztésére, forráshiány miatt a szolgáltatások minőségi fejlesztése lassú.

A megjelenő pályázatok az önrész nagysága miatt nem elérhetőek.

A meglévő pozitív gondolkodásmód segítségével megfelelő források elérése esetén komoly eredményeket tudnánk felmutatni a turizmus, a helyi örökség védelem és falumegújítás, a vállalkozás-fejlesztés területén.

Jelenleg nehéz gazdasági helyzetben lévő településünk Ősi, ahol a 2010. évi önkormányzati választásokat követően az új településvezetés a település működés-képtelenséget jelentette be.

Több településünk küzd működési hiánnyal, nagy hiteltörlesztési teherrel.

Legfontosabb probléma a folyamatosan csökkenő lakosságszám, amely tendenciát meg kell állítani.

Ennek érdekében ösztönözni kell az olyan munkahely teremtő és megtartó beruházásokat, amely vonzóvá teszik a fiatalok számára az idetelepülést és azt, hogy itt alapítsanak családot.

Gazdasági környezet

A térségben tevékenykedő vállalkozások számának tekintetében megállapítható, hogy csekély számú nagyvállalat és ugyancsak csekély számú kisvállalat működése a jellemző.

Néhány évtizeddel ezelőtt még, mint a szocialista nagyipar (Nitrokémia Ipartelepek, Fűzfői Papírgyár, Péti Nitrogénművek, Inotai Alumíniumkohó) fontos bázisainak telephelyét ismerte az ország ezt a területet. A lakosság számára nem az idegenforgalomból, vagy a szolgáltatóiparból származó jövedelem jelentette a megélhetés fő forrását, hanem ezekben a gyárakban dolgoztak. A politikai és gazdasági rendszerváltással átalakultak az eddig biztos munkahelyet jelentő nagyvállalatok, a gyárak tevékenységi- és termékkörének jelentős szűkülésével a munkahelyek száma is drasztikusan lecsökkent. Jelenleg főként mikro- kis- és középvállalatokként működnek az fennmaradt részlegek.

A szektoron belül egyre kevesebb ilyen méretű vállalkozás lesz a tőkehiány miatt életképes.

A vállalkozások számára segítséget jelenthet a meglévő ipari területek infrastrukturális fejlesztése, az erre épülő inkubációs központok kialakítása.

Alapoznunk kell a jelentős humán erőforrásra, a képzett munkaerőre és a vállalkozások szempontjából is fontos a fiatalok helyben tartása.

A munkahelyek teremtésének és az innovatív vállalkozásfejlesztési ötletek megvalósításának gátja még a térségben a forráshiány mellett az információ-, és sokszor sajnálatos módon a vállalkozói képességek hiánya. Ez abból is szempontból nem meglepő, hogy hosszú ideig, mint alkalmazott dolgozott a legtöbb ember, a vállalatirányítás azonban más gondolkodásmódot jelent, és speciális ismeretanyagot igényel.

Munkahelyteremtés szempontjából jelentőséggel bíró nagyobb beruházás a Királyszentistván és Balatonfűzfő között megépült hulladéklerakó, valamint a balatonfűzfői Ipar Parkban tervezett Biofinomító projekt.

A mezőgazdasági területek a fenntartható gazdálkodás megvalósítására alkalmasak, de a szektorban működő vállalkozások száma nem számottevő. Fejlesztésük, diverzifikációjuk, a környezetbarát technológiák megvalósítása elengedhetetlen.

A vállalkozások száma szerint a gazdasági-, és a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás területén működik a legtöbb vállalkozás. A foglalkoztatottak száma szerint azonban a mikro-vállalkozás kategóriába sorolhatók.

A turizmus területén tevékenykedő vállalkozások jelentős részét még mindig súlyosan érinti a balatoni turisztikai szezon erős szezonálitása, de a kapacitás és színvonalbővítéshez szükséges saját tőke hiánya is gátja a vállalkozások fejlődésének, fenntarthatóságának.

Ezért is kiemelt fontosságú ezen a területen is a közösségek, érdekeltek összefogása közös fejlesztése és marketingtevékenységének összehangolása.

Vonzóvá kell tenni a vállalkozások számára településeinket, mely összetett kérdés. Infrastrukturális fejlesztések mellett, vállalkozóbarát településpolitikát kell folytatni. Segíteni kell ahhoz, hogy vállalkozói kompetenciákat sajátíthassanak el, így alakulhassanak és fejlődhessenek olyan vállalkozások, amelyek egy-egy nagy beruházás partnerei lehetnek

Társadalmi környezet

A LEADER szellemiség jegyében megvalósított vidékfejlesztési program új lehetőségeket nyitott a helyi civil szervezet számára. Saját és az önkormányzatokkal közös projektek megvalósítása csak akkor lehetséges, ha ezek a szervezetek saját eddigi kereteiken túl gondolkodnak a civil működésről és a fenntarthatóságról.

A települések önkormányzatai is kiemelten kezelik a civil szférával való együttműködést, így lehetőségeikhez képest rendszeresen támogatják a helyi szervezetek működését és programjait.

Az elfogadott helyi Civil koncepciók keretében biztosítják a szervezeteknek, hogy véleményt mondjanak, és állást foglaljanak a települést érintő elképzelésekről és döntésekről.

Ebben a munkában az önkormányzatok által alapított elsősorban a települések fejlesztését célul kitűző alapítványok segítik a hivatalok és a képviselő-testületek munkáját.

Legnagyobb számban sport- és szabadidős tevékenységet végző, a kultúrát támogató és hagyományőrző civil szervezetek működnek a településeken, de alakultak olyan szervezetek is, melyek fő profilja az érdekvédelem és érdekképviselet, valamint - a területünkön kiemelt fontossággal bíró tevékenység – a vállalkozások segítése inkubátor tevékenység végzése.

Az elmúlt támogatási időszakokban több civil szervezet is sikeres kérelmet, pályázatot nyújtott be falu-fejlesztés-megújítás és a LEADER jogcím keretében.

Az önkormányzatokkal összehangolt fejlesztések által a civilek sokat tanulhatnak a projekttervezés, lebonyolítás és fenntartás területén.

A HACS is kiemelten kezeli a helyi civil szervezetekkel való együttműködést, a települési szinten megvalósuló kommunikációs programjainkban elsősorban a helyi civilszervezetekkel való közös munkára, megvalósításra törekszünk.

Fontos azonban figyelembe venni, hogy a civil élet fellendítésének egyik gátja a mai gazdasági helyzet, ahol az emberek a mindennapi megélhetés megteremtése mellett már nem tudnak ilyen típusú tevékenységekre is időt, energiát szakítani.

Annak ellenére, hogy a munkanélküliségi adatok nem haladják meg az országos átlagot, a közmunka programban nyújtott önkormányzati lehetőségek drasztikus csökkentése komoly szociális problémákat okozhat a településeinken.

A programból kiesők ismét segélyezetttek lesznek, ami költségvetési, gazdasági probléma, míg a munka világából való ismételt kiesés társadalmi problémává növi ki magát.

A társadalmi aktivitás tekintetében a fiatal korosztályok elmaradnak az idősebbektől, ennek egyik oka ugyancsak a mindennapi megélhetéshez szükséges erőfeszítések mellett, kevés idő marad a közösségi életre, társadalmi jellegű aktivitásokra.

Tovább kell erősíteni a civil társadalmat, olyan feladatokat kell felvállalniuk, és olyan lehetőségeket kell kapniuk, amelyek céljaik, programjaik megvalósítása mellett a fenntarthatóságot segítik és a folyamatos önállósodást biztosítják.

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A HVS tervezésekor és végrehajtása során a LEADER Helyi Akciócsoport által megvalósított közösségépítő tevékenység és a HVS megvalósításában részt vevő stratégiai partnerek és a velük való viszony ismertetése szükséges abból a szempontból, hogy a partnerség milyen módon járulhat hozzá a HVS-ben megfogalmazott jövőkép megvalósulásához.

Terjedelme: legfeljebb 1-1,5 oldal.

A 2007-2008-as években tapasztalt kezdeti lelkesedés alábbhagyása tapasztalható a HACS területén, de azt gondoljuk, hogy ez nem helyi, hanem országos probléma. A támogatási időszakok elmaradása, a HACS által meghatározott stratégiai irány és a jogszabály által lehetővé tett fejlesztési lehetőségek disszonanciája erősen befolyásolta a HACS szakmai tevékenységét.

Azt azonban fontos kiemelni, hogy a HACS tagsága rendelkezik azzal az együttműködő közösséggel, akik segítik, támogatják a stratégia megvalósulását, aktív részesei a hálózatosodás, a közösségi együttműködést jelentő projekteknek.

A HACS számára kiemelt feadat tevékenységének nyilvánossága, ezért komoly anyagi és szakmai erőket koncentrálnunk arra, hogy a tagság bevonásával, közreműködésével helyi programokat valósítsunk meg.

Minden évben részt veszünk helyi rendezvényeken, azokon szakmai program megvalósításához anyagi forrásokat biztosítunk. Ez évente 20-25 ne a HACS főszervezésével megvalósuló rendezvényen való megjelenést jelent.

Saját projektként 2009-ben a gyermekek bevonásával megrendeztük a „Térség, ahol élünk” kreatív pályázatot, melynek műveiből jelenleg is kiállítások tekinthetők meg a térség településein,

Kommunikációs programunk keretében a helyi médiumok lehetőségeit használva havi rendszerességgel aktuális hírekről tájékoztatjuk a térség lakót, és ezzel együtt mind a 22 településen kihelyezésre került egy LEADER faliújság, amely közösségi információs színtér, nem csak az ÚMVP népszerűsítését szolgálja. Teret kapnak a helyi vállalkozások hirdetéseik kihelyezésére, bemutatkoznak a helyi civil szervezetek, illetve a települések más jellegű fejlesztéseiről is folyamatosan tájékozódhatnak az érdeklődők.

Hagyományteremtő szándékkal 2010-ben első alkalommal rendeztük meg a „LEADER karácsonyi vásár” rendezvénysorozatot, melybe 11 településünk kapcsolódott be. A helyi termékek népszerűsítését szolgáló közösségépítő, erősítő program nagy sikert aratott a településeken.

Két alkalommal a nyári időszakban került megrendezésre a LEADER Halászléfőző verseny, ezt a hagyományt egy év kihagyással 2011-ben ismét szeretnénk tovább folytatni, most már régiós rendezvényre szélesítve.

Részt veszünk olyan rendezvényeken, kiállításokon, ahol tagjaink termékeinek, szolgáltatásainak népszerűsítését segíthetjük, illetve erősítjük a helyi termék programunkat, amely a HACS közösségi tevékenységének egyik legfontosabb komplex projektje.

Ennek megalapozása érdekében a HACS elkészítette azokat a megalapozó tanulmányokat, amely a helyi védjegyrendszer kialakítására, működtetésére vonatkoznak, és amelyek a helyi termék és szolgáltatás speciális védjegyekapcsolódási pontokat és kritériumokat meghatározták.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk annak is, hogy helyi vállalkozók és civil szervezet között kialakultak olyan együttműködések – közösségi és vállalkozási projektek tekintetében is – melyek a HACS tagságon keresztül alakultak ki. HACS tag vállalkozók anyagi segítséget nyújtanak olyan programok megvalósulásához, amely nem saját településüket, hanem a közösség más települését érintik.

Azt gondoljuk, hogy talán ez az egyik legnagyobb eredménye ennek a 2007 óta eltelt időszaknak.

A stratégiai felülvizsgálatának időszakában beérkezett projektjavaslatok, valamint az ügyfélmegkeresések alátámasztják ennek a típusú helyi tervezésnek és megvalósításnak a szükségességét, ezért fontos, hogy a 2014-2020 között megvalósuló EU programnak markáns része legyen a LEADER szellemiségű vidékfejlesztés megvalósítása.

2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

JÖVŐKÉP: A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!

ÁLTALÁNOS CÉLOK

Gazdaságfejlesztése, erősítése

Az ÚMVP területén érintett vállalkozásoknak kizárólag ez a fejlesztési forrás áll rendelkezésére. Annak ellenére, hogy a viszonylag magas támogatási intenzitás vonzó lehetne a pályázók számára, a bonyolult és bürokratikus jogszabályi eljárásrend, adatlapok, valamint az értékelési időszakok elhúzódása egyre jobban elbizonytalanítja, és szkeptikusabbá teszi a célcsoportot.

Cél:

Vállalkozásfejlesztés, megélhetést nyújtó új munkahelyek teremtésével, a működő vállalkozások fenntarthatóságának biztosításával, új innovatív vállalkozási ötletek megvalósításával, infrastrukturális fejlesztésekkel.

A **vállalkozások fenntarthatóságának** biztosításával, **innovatív ötleteken** alapuló új vállalkozások generálásával **munkahelyeket teremtünk**, így javul a jövedelemtermelő képesség, megvalósul a gazdaság szerkezetváltozása az **élhetőbb vidéki élet** megteremtése érdekében.

A szolgáltatások fejlesztése generálja a vállalkozások fejlesztését, **növeli az életszínvonalat. A magasabb színvonalú és szélesebb körű szolgáltatások – mind a szabadidő, mind a munka világának esetében** - gazdasági vonzerőt jelentenek, növelik a **helyi lakosok** komfortérzetét, életminőségét.

Elért eredmény:

A vállalkozásfejlesztési ötletek megvalósulásának komoly gátja volt a HVS és a jogszabályi környezet koncepcionális különbözőség. Míg a HVS-ben egyértelműen megfogalmazásra került, hogy mely projektméret támogatását tekintjük kiemelten fontosnak a gazdaságfejlesztés területén, a jogszabály lehetővé tette, hogy ennél jóval nagyobb méretű projektek is megjelenhessenek megfelelő támogatási keret nélkül. Így csak a második meghirdetési időszakban tudtuk ezt megfelelően szabályozni. Ezek az eredményhirdetések azonban több mint egy éve váratnak magukra, így egyre nehezebb a vállalkozásokat meggyőzni arról, hogy az ÚMVP forrásaival kalkulálva érdemes fejleszteni. Ennek ellenére a HVS felülvizsgálatának időszakában több olyan projektötlet is érkezett, amelyek pályázati formában is megfogalmazódnak, és amelyek megvalósítása jelentőséggel bírhat a térség gazdasági fellendülésében.

Cél:

Fenntartható agrárgazdaság, új eljárások és technológiák bevezetésével, térségünk egyediségét tükröző új termékek, szolgáltatások létrehozásával, a meglévő erőforrások újszerű összekapcsolásával, a kihasználatlan erőforrásokban rejlő lehetőségek kiaknázásával.

A mezőgazdaság területén célunk a **környezettudatos fenntartható gazdálkodás ösztönzése**, az eddig alacsony jövedelmezőségű ágazatok nyereségtermelő képességének javítása **új technológiák** bevezetésével, egységes **márkarendszer** kialakításával, egyedi, **tájjellegű termékek** előállításával és promóciójával.

A **fenntartható agrárgazdálkodás**, a tájjellegű termékek előállítása **diverzifikálja a vállalkozásokat és a területet, növeli ezek vonzerejét**. Támogató tudásbázis háttér kialakítása segíti a termelőket a mindennapi munkában.

Eredmény

Az ÚMVP 1-es és 2-es tengelyének forrásai elválnak a HACS tervezéstől, így ezek stratégiába való bevonása és komplex fejlesztési lehetőségként való figyelembe vétele nehézkes.

A 3-as tengely tervezési lehetőségei ugyancsak nehézkessé teszik a diverzifikálást, hiszen a mezőgazdasági bevételek arányának figyelembevétele ezeket a vállalkozókat a mikrovállalkozás fejlesztési lehetőségéből kizárja.

A 4-es tengely tekintetében is csak egy szűkített tervezési mozgástér állt rendelkezésre, annak ellenére, hogy értelmezésünk szerint itt tervezhetők az előző tengelyekhez is illeszkedő programok úgy, hogy azok a LEADER jegyében, közösségi fejlesztésként kerüljenek megvalósításra. Így ezen a tengelyen kellene tervezni olyan projekteket, melyek pl. valamilyen mezőgazdasági felfolgozó berendezés beszerzésére irányulnak és helyi termelői és értékesítési lánc kialakításához kötöttek, vagy ezekkel összekapcsoltak.

A HVS jelen felülvizsgálati szakaszában a LEADER vállalkozásfejlesztés keretében ilyen komplex projekt tervezését kívánjuk megvalósítani.

Cél:

Turisztikai vonzerő élénkítése, természeti és kulturális kincseink megóvásával, innovatív hasznosításával, az értékek növelésével, valamint új célpontok kialakításával.

Építve a természeti- és kulturális kincseink által kínált lehetőségekre **új, innovatív ötleteken alapuló modern turisztikai fejlesztéseket** valósítunk meg. **Célcsoport-specifikus kínálat**al növeljük a vendégéjszakák és a szolgáltatások igénybevevőinek számát.

Turisztikai vonzerőnk élénkítésére természeti adottságaink kiválóak. **A falusi turizmus innovatív újragondolásával, széleskörű lehetőségeink kiaknázásával, célcsoport-specifikus megközelítéssel kívánjuk e célt elérni.**

Eredmény:

A turisztikai jogcím tekintetében a mikrovállalkozás fejlesztéshez hasonlóan a HVS és a jogszabály ellentétes szándéka és lehetősége akadályozta a fejlesztési források felhasználását. A 2009-es jogszabályi változás pedig a HACS területének felét érintette hátrányosan, hiszen a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településeink kizárása magánszálláshely fejlesztésből, és az agroturisztikai falusi turisztikai fejlesztések lehetőségéből váratlanul ért minket.

Ennek megszüntetésére több módosítási javaslatot erjesztettünk be.

Most elsősorban az ifjúsági szálláshelyek fejlesztésére, valamint a szálláshelyhez nem kötött projektek fejlesztésére fókuszálunk.

Élhetőbb települések, vonzó jövőkép

Cél:

A lakosság életminőségének növelése infrastrukturális fejlesztésekkel, környezet és egészségtudatos lakókörnyezet kialakításával, szolgáltatások színvonalának növelésével, a szabadidő hasznos eltöltésének biztosításával, civil kezdeményezések, szerveződések elősegítésével

A szabadidős és a munka világához kötődő **szolgáltatások és az infrastruktúra fejlesztésével, a civil identitás erősítésével** növeljük a helyi lakosok és az ide látogatók komfortérzetét. Ösztönözzük a **környezet- és egészségtudatos gondolkodás, lakókörnyezet** kialakítását, a korábban itt lévő ipar által okozott egészség- és környezeti károk mérséklését, a megújuló energiák használatát.

Kiemelkedő természeti-, kulturális, és humán forrásaink újszerű összekapcsolásával, az eddig kihasználatlan területek feltárásával egy élhetőbb területté és vonzóbb célponttá válunk. Megállítható és visszafordítható az előregedési folyamat. Fenntartható munkahelyek létesítésével biztosítjuk a megélhetést, a nyugodt hétköznapokat, így lehetőség nyílik, hogy a családi élet, a közösség kerüljön a középpontba, ami a társadalom fejlődésének legfontosabb pillére.

Eredmény:

Több olyan projekt fogalmazódott és valósult meg a HACS területén, amelyek hozzájárulnak a településkép javításához, a vonzóbb, élhetőbb lakókörnyezet kialakításához.

Az IKSZT-k új magasabb színvonalú közösségi terek kialakítását teszik lehetővé, de épültek új játszóterek, megújulnak parkok és megszépülnek a települések arcukat meghatározó épületek. Templomaink fejlesztése megkezdődött, óvjuk, fejlesztjük vidéki örökségünket.

Cél:

Esélyegyenlőségi szempontok fokozott érvényesítése a munkaerő-piacon hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való belépésének elősegítésével, a fiatalok itthon tartásával. A pályázati lehetőségek terén gyengébb pozíciójú kistelepülések fejlesztéseinek kiemelt kezelésével.

Ösztönözzük a **hátrányos helyzetű csoportok** (kisgyermekes nők, 50 év feletti, csökkent munkaképességűek, romák) **visszatérését és helytállását a munka világába**, ami csökkenti a segélyek összegét, a családok életminőségének javulását eredményezheti. Különös figyelmet szentelünk a **kistelepülési fejlesztéseknek**.

Az esélyegyenlőség területén kiemelt fontosságú a szolgáltatások körének bővítése, a meglévők színvonalának növelése, amelyek biztosítják a megfogalmazott célok megvalósulását, támogatják a munkahelyszerzést és megtartást. **Kiemelt figyelmet szentelünk a** kisebb települések egyenlő esélyekkel való részvételére, **támogatjuk őket fejlesztési elképzeléseik megvalósításában.**

Eredmény

Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése a pontozási rendszerben jelenik meg, így ezeket minden egyes projekt esetén értékeljük.

Hálózatépítés

Cél:

Az újszerű közösségi együttműködések ösztönzése minden szférában bel- és külföldön, saját területünkön elméleti és gyakorlati információs szolgáltató bázisként támogatjuk a fejlesztési kezdeményezéseket. Közösen és egységesen képviseljük területünket.

A **hálózatépítés révén** vállalkozóink **új piacokhoz** jutnak, ami nyereségességük növekedését jelenti. Magas minőségű, **újszerű szolgáltatásokon** keresztül növeljük versenyképességünket, területünk vonzerejét, **közös és egységes megjelenést** biztosítva a vállalkozásoknak, programoknak, látványosságoknak

Eredmény:

A munkaszervezet működésén keresztül törekszünk arra, hogy a hálózatok kialakulását elősegítsük. Ezen tevékenység keretében elsősorban kommunikációs tevékenységgel, az információk összekapcsolásával és marketingtámogatással segítjük az egyes projektek vagy szereplők összekapcsolódását.

A valóban LEADER alapon működő projektek a 4. tengely célterületeiben fogalmazódnak meg, itt alap követelmény a területen belüli együttműködések kialakítása és működtetése.

Az együttműködési projektek mintái a LEADER Kultúlparkok és –központok célterület keretében megvalósuló projekt, valamint a LEADER szellemiségű rendezvények.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A HVS felülvizsgálatának elsődleges célja a lezárult támogatási időszakok tapasztalatai alapján a stratégia céljának és intézkedéseinek ellenőrzése.

Mivel az eljárásrend átalakulóban van, a jogszabály esetleges módosulásairól információink nincsenek, valamint a le nem zárult pályázatokból megmaradó pontos forrás összege sem áll rendelkezésünkre a stratégia valódi, a fenti alapokon leírt módon történő felülvizsgálata nincs lehetőségünk.

Figyelembe véve a gazdasági környezet változásait, valamint a megvalósult és megvalósítani kívánt projektötleteket, megállapítható, hogy a HVS alapjaiban történő átalakítására nincs szükség.

A gazdaságfejlesztési jogcímekek horizontális intézkedéssé tétele lehetőség a térség számára, hogy országos szinten nagyobb fejlesztési összegekhez jussunk. A HVS megszövegezéséből minden olyan megfogalmazást, kritériumot és korlátot ki kell venni, ami befojásolja ezen projektek megvalósulását.

Emellett problémát jelent, hogy a jogszabályi változások jelenleg ne ismertek, így ismételtetn előfordulhat, hogy a szándék és a lehetőség ne találkozik egymással.

Ilyen esetekben mindig jogszabálmódosítási javaslatot teszünk az IH felé.

2.5 SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - A térség ipari múltja és infrastruktúrája kedvezhet a mikrovállalkozások fejlődésének. - A helyi termék, helyi érték helyi gazdagodás program előkészítettsége kedvez a védjegyprogram megvalósíthatóságának - A térség földrajzi adottságai kedveznek a turisztikai fejlesztéseknek. - A helyi életminőség javítása érdekében az önkormányzatok fejlesztési forrásaikat koncentrálnak, tervezve a civilekkel együttműködve használják fel. 	<ul style="list-style-type: none"> - A gazdasági válság hatására kialakult helyzet nem kedvez a fejlesztéseknek, tőkehiány, banki finanszírozási lehetőségek beszűkülése. - A helyi termékek vásárlása csak rendezvényekre korlátozódik, az olcsóbb tömegtermékeket részesítik előnyben. - A turisztikai hátrányok „ledolgozására” több egymástól elszigetelt kezdeményezés indult el. - Nem a települések valós fejlesztési igényeit lehet a támogatásokból megvalósítani, infrastrukturális fejlesztések igénye sokkal erőteljesebb.
Lehetőségek	Fenyegetések
<ul style="list-style-type: none"> - Ipari parkok területére betelepüléssel belső vállalkozói hálózatok alakulhatnak ki. - A civilek megvalósításba való bevonása a szféra erősödését jelentheti. - Növekvő belső piaci igények a helyi előállítású élelmiszerekre - Egyedi turisztikai arculat kialakításával a térséget meg lehet különböztetni és vonzóvá lehet tenni a fejlettebb, vagy más irányt választó turisztikai célokkal szemben. 	<ul style="list-style-type: none"> - A támogatásokkal/pályázatokkal kapcsolatos csökkenő pályázói bizalom és aktivitás - A fiatalok elvándorlása a térségből nehezen állítható meg, komolyabb fejlesztések lennének szükségesek. - A folyamatosan változó és koncepciójában nem koherens jogszabályi környezethez egyre nehezebb az alkalmazkodás. - A gazdaságfejlesztési források horizontálissá tételével a vállalkozói szféra elveszti közvetlen kapcsolódását a stratégiához és a HACSHoz.

3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

JÖVŐKÉP:

A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!

2013-ra el kívánjuk érni, hogy a térség az eddigi hátrányaiból összefogással erényt kovácsoljon. A közös múltra építve olyan gazdaságfejlesztési program induljon el, ami ismét fenntartható munkahelyek létrehozását jelenti. A szétesett szocialista nagyiparból kivált és átalakult kisvállalkozások tevékenységük összekapcsolásával szüntessék meg elszigeteltségüket és sikereőbb piaci szereplőkké váljanak.

A természeti adottságaink kiaknázásával kerüljön megfogalmazásra az a speciális arculat, ami megkülönbözteti területeinket, és vonzóvá teszi a pihenni, kikapcsolódni vágyók számára. Lehetőségeink az ifjúsági- a vízi-, a horgász-, kerékpáros- és a bakancsos turizmus területén olyan előnyök, amelyekre építeni kell.

Településeink szolgáltatásainak és faluképének fejlesztésével élhetőbbé lakókörnyezetet alakítunk ki. A cél: vonzó európai falvak kialakítása, ahonnan a fiatalok nem vándorolnak el, letelepednek, családot alapítanak. Ez az alapja egy település jövőjének, intézményei működőképességének és a demográfiai negatív tendenciák megállításának.

Védett épített örökségeink és természeti, kulturális kincseink megőrzése kötelességünk, hogy ezáltal is erősítsük helyi identitásunkat, átadjuk örökségünket utódainknak.

A települések gazdasági helyzetének megerősödését több tényező is befolyásolhatja. A folyamatosan csökkenő mértékű állami normatívák beállítása a valós működési igényeket fedező szintre, a helyi gazdaság fejlesztésén, és a vállalkozóbarát településkoncepció kialakításán keresztül keresztül a helyi adóbevételek növekedése. Növekvő turisztikai bevételek érdekében összefogás.

A LEADER szellemiség meghonosítása a hálózatokban való működés előnyeinek fel- és megismerésével új utak nyílhatnak meg a térségen belüli és térségek közötti együttműködések tekintetében.

A nemzetközi és hazai tapasztalatok megismerése és a jó példák átvétele, sok időt, energiát és negatív tapasztalatot spórolhat meg a fejleszteni vágyóknak.

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

A HVS megfogalmazása során az alap elvárás az volt, hogy a helyi szükségleteket megfogalmazva, azok fejlesztési lehetőségeit támogatva alakuljon ki annak érdekében, hogy a terület közös fejlődése elindulhasson.

A jövőkép és a fejlesztési prioritások megfogalmazása ezekre az igényekre épül. Az igények és szükségletek jelentős része azonban nem az ÚMVP fejlesztési forrásaiból finanszírozható, illetve azok megvalósulását más fejlesztési források megnyílása befolyásolja, így azokra a HACS-nak hatása nincs.

Ezen fejlesztések – elsődorban infrastruktúra – elmaradása azonban tartalmában nem befolyásolja a cél és az oda vezető út meghatározását.

A rendelkezésre álló források figyelembe vételével lehet a konkrét célterületeket megfogalmazni, amelyek minden esetben a helyi igényeken és lehetőségeken alapulnak.

Az azonban megállapítható, hogy a stratégia 2007-2008-ban történt megfogalmazásához képest az igények és szükségletek nem változtak, a felhasznált fejlesztési forrás egyelőre jelentős változásokat nem indított el a térségben.

Ennek egyik oka, hogy a megfogalmazott szükségletekhez képest a forrás nagysága alacsony, főként ha ezt a ÚMFT forrásaival és fejlesztési lehetőségeivel összehasonlítjuk.

Természetesen az ÚMVP által biztosított magasabb támogatási intenzitás vonzóbb és kedvezőbb, mint más forrásoké, de a településeinken működő mikro-vállalkozások számára már ennek az önrésznek az előteremtése is sokszor gondot okoz.

Így a források sikeres felhasználásánál nagyon fontos azoknak a projektötleteknek a kiemelése és támogatása, amelyek fenntarthatósága biztosított.

A települések élhetőbbé tételében nagy szerepe van azoknak a fejlesztéseknek, amelyek a településkép javulását és a helyben elérhető szolgáltatások, szabadidős lehetőségek növekedését jelentik.

A játszóterek, közparkok, spro

3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

A stratégia fő célkitűzései nem változtak a 2007-2008-ban megfogalmazottakhoz képest, az elmúlt időszakban szerzett tapasztalatok azonban az átstrukturálásra készítetnek bennünket.

A. Célkitűzés: Gazdaságfejlesztés, élénkítés a helyi adóbevétele növekedése és munkahelyteremtés, megtartás érdekében

1. **Intézkedés:** Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése, színvonal növelése a fenntarthatóság érdekében. Innovatív vállalkozási ötlete megvalósításának támogatása.
2. **Intézkedés:** Kézműves vállalkozások működési feltételeinek javítása
3. **Intézkedés:** Termelési és értékesítési láncokat összekapcsoló, helyi termékek előállításához kapcsolódó vállalkozásfejlesztés. Komplex projektben rendezvénnyel összekapcsolva *LEADER gazdaságfejlesztés, komplex projekt*

A gazdaságfejlesztés tekintetében megfogalmazott célkitűzések azt a helyzetelemzésben megfogalmazott előny kihasználását célozzák meg, mely a térség ipari múltjára épül. Fontos azonban olyan vállalkozások támogatása, fejlesztése is, melyek új utat, új lehetőséget nyitnak a térség számára, kapcsolódnak más fejlesztési irányokhoz.

B. Célkitűzés: Egyedi arculatot adó turisztikai fejlesztések ösztönzése a kínálat szélesítése és a színvonal növelése érdekében

1. **Intézkedés:** meglévő és új magán szálláshelyek fejlesztése, melyek összekapcsolódnak egyéb, a szabadidő hasznos eltöltését segítő, vonzó turisztikai kínálattal.
2. **Intézkedés:** vállalkozások részére meglévő és új turisztikai szálláshelyek fejlesztése kapcsolódva a HACS kerékpárosbarát szolgáltatóhely minősítési rendszeréhez, kiegészítve lovasturisztikai, vagy agroturisztikai szolgáltatással. *LEADER gazdaságfejlesztés*

3. **Intézkedés:** Ifjúsági szálláshelyek fejlesztése, melyek összekapcsolódnak egyéb, a szabadidő hasznos eltöltését segítő, vonzó turisztikai kínálattal.
4. **Intézkedés:** szálláshelyhez nem kötött, a térségnek speciális arculatot adó turisztikai szolgáltatások fejlesztése:
 - i. **agroturisztikai szolgáltatóhelyek**
 - ii. **ökoturisztikai bemutatóhelyek**
 - iii. **erdei, bakancsos túraútvonalak fejlesztése**
 - iv. **kerákpárosbarát szolgáltatóhelyek kialakítása védjegyrendszerben**
 - v. **nyitott pincék szolgáltatóhely kialakítása védjegyrendszerben**
 - vi. **horgászturizmus fejlesztése**
 - vii. **viziturisztikai szolgáltatások fejlesztése**
 - viii. **lovasturisztikai kínálat szélesítése**
6. Kulturális-történelmi turisztikai élményközpont kialakítása

Az önálló, egyedi turisztikai arculat kialakítása, a szolgáltatások színvonalának emelése elengedhetetlen ahhoz, hogy akár a Balaton part, akár a Bakony tekintetében turisztikai vonzerőnket növeljük. A kidolgozott védjegyrendszerhez való kapcsolódás erősíti ezt a közösségi fejlesztési szándékot, habár ennek az elképzelésnek az érvényesítésére a jelenlegi rendszerben kevés edényünk lesz.

C. Célkitűzés: Helyi életminőség javítása, élhetőbb települések kialakítása

1. **Intézkedés:** településképet befolyásoló épületek felújítása
2. **Intézkedés:** templomok, egyházi ingatlanok felújítása
3. **Intézkedés:** a településképet befolyásoló közparkok fejlesztése, kialakítása
4. **Intézkedés:** játszóterek fejlesztése kialakítása
5. **Intézkedés:** helyi termékek forgalmazását segítő helyi piacok kialakítása
6. **Intézkedés:** Helyi vagy országos védelem alatt álló épített és környezeti értékek fejlesztése, felújítása.
7. **Intézkedés:** helyi vagy országos védelem alatt álló templomok, egyházi ingatlanok felújítása
8. **Intézkedés:** a szabadidő hasznos eltöltését és az egészséges életmód gyakorlását szolgáló szabadtéri sportpályák fejlesztése, kialakításán. *LEADER közösségi célú fejlesztés*

Településeink élhetőbbé tétele elengedhetetlen ahhoz, hogy megtartsuk a képzett fiatal lakosságot, e vágyódjanak el a környező nagyvárosokba. A településképzés javítása, a zöldfelületek fejlesztése, a rendezett településképzés a komfortérzet növelésével jár, azonban a valós fejlesztések alapja az infrastrukturális fejlesztési igények –csatorna, járda stb. - megvalósulása.

D. Célkitűzés: Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása

1. **Intézkedés:** Helyi termék, helyi érték minősítési rendszerhez kapcsolódó egységes arculat kialakítása és közösségi marketing tevékenység végzése, *LEADER közösségi célú fejlesztés*
2. **Intézkedés:** helyi termékek bemutatását, előállítását szolgáló nyitott kézműves műhelyek fejlesztése, kialakítása. *LEADER közösségi célú fejlesztés, komplex projekt*
3. **Intézkedés:** helyi rendezvények lebonyolításának támogatása, *LEADER rendezvény, kísérelékű projekt*

4. **Intézkedés:** helyi hagyományok ápolása, rendezvények megvalósítása a LEADER szellemiség jegyében, *LEADER rendezvény*
4. **Intézkedés:** Nonprofit szervezetek célszerinti tevékenységéhez kapcsolódó feltételek javítása, eszközök beszerzése, *LEADER közösségi célú fejlesztés*

A közös koncepció alapján, hálózatban való fejlesztés, működés, a LEADER elvek alkalmazása, olyan lehetőségeket nyit meg a települések szereplői előtt, melyben a fenntarthatósági kritériumok szem előtt tartása a legfontosabb.

E. Célkitűzés: Hátrányos helyzetű településünk szolgáltatásainak fejlesztése

1. **Intézkedés:** elhanyagolt épületek felújítás, új funkcióval való megtöltése
2. **Intézkedés:** elhanyagolt zöldfelületek fejlesztése
3. **Intézkedés:** Közösségépítő képzések támogatása Küngösön

Küngös fejlesztési elképzeléseinek megvalósítása hozzájárul ahhoz, hogy ledolgozza hátrányát a HACS és a térség más településeivel szemben.

Problémát jelent, hogy vállalkozásfejlesztési szándék nincs jelen a településen.

3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

A Célkitűzés: Gazdaságfejlesztés, élénkítés a helyi adóbevétele növekedése és munkahelyteremtés, megtartás érdekében

A.1. Intézkedés: Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése, színvonal növelése a fenntarthatóság érdekében. Innovatív vállalkozási ötlete megvalósításának támogatása.

Helyzet: A megszűnt szocialista nagyipar egyes tevékenységének részekre bontását követően a helyi közösség területén a mikrovállalkozások működése és tevékenykedése jellemző.

Probléma: Forráshiány miatt a szolgáltatások minőségi fejlesztése lassú annak ellenére, hogy több innovatív fejlesztési elképzelés is megfogalmazódott (pl.: modern környezetbarát szállítási, raktározási technológiák bevezetése, régi gyártósorok modernizálása, kihasználatlan leépült ipari komplexumok új funkcióval való megtöltése, modern technikai eszközök beszerzése).

Megoldás: Fenntartható, innovatív vállalkozói fejlesztési elképzelések támogatása működő és most alakuló mikrovállalkozások esetén.

Eredmény: Új munkahelyek teremtnének, növekszik a szolgáltatások minősége és színvonala, a vállalkozások fenntarthatóvá válnak, növekednek a helyi szintű adóbevételek.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő mikrovállalkozások és magánszemélyek 60%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely horizontális intézkedései keretében a Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

A.2. Intézkedés: Kézműves vállalkozások működési feltételeinke javítása

Helyzet: a közösség területén több olyan vállalkozás, magánszemély tevékenykedik, akik kézműves tevékenységükkel, a hagyományok megőrzésével erősítik a helyi identitástudatot. Ez a tevékenység kiemelt gazdasági tevékenységgel kell, hogy bírjon, hiszen szervesen kapcsolódik a turisztikai fejlesztési lehetőségekhez, és alapja a helyi termék skála kialakításának.

Probléma: A forrás, és tőkehiány miatt fejlesztéseik elmaradnak. A kézművesek, elsősorban a népi mesterségeket űzők próbálnak vásárokon megjelenni, míg az élelmiszer alapú helyi termék készítőik a piacon csak csekély számban jelennek meg.

Megoldás: Kézműves mesterséget végző működő és most alakuló mikrovállalkozások telephely fejlesztésének és eszközbeszerzésének támogatása, annak érdekében, hogy műhelyeik az alkotó műhely mellett a nyitott kézműves funkció ellátására is alkalmasak legyenek.

Eredmény: Növekszik a vállalkozások versenyképessége, bevételeik nőnek, ez segíti a helyi gazdaság megerősödését. A kézműves mesterségek megőrzik hagyományainkat, a nyitott műhelyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy minél szélesebb körben ismerkedjenek meg ezeknek a tevékenységeknek a végzésével.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő mikrovállalkozások és magánszemélyek 60%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely horizontális intézkedései keretében a Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

A.3. Intézkedés/ I. LEADER HPME KOMPLEX projekt Vállalkozásfejlesztés és rendezvény jogcímek összekapcsolásával: Termelési és értékesítési láncokat szzekapcsoló, helyi termékek előállításához kapcsolódó vállalkozásfejlesztés.

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Versenyképesség (411)

A HPME jogcímhez rendelése: komplex projekt, gazdaságfejlesztés

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: 30 millió Ft

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: Gazdaságfejlesztés, élénkítés a helyi adóbevétele növekedése és munkahelyteremtés, megtartás érdekében

A HPME kódolása a célkitűzésnek: A3

Helyzet: A HACS által tervezett helyi termékek előállítása és népszerűsítése komplex projekt részét képezi a termelés – feldolgozás - értékesítés láncolatának összekapcsolása, a szereplők, LEADER szellemiségű együttműködésének kialakítása.

Probléma: Hiányzik a térségben olyan modern kiskapacitású termék, élő állat feldolgozását, elkészítését, vagy csomagolását segítő berendezés, amely lehetővé tenné, hogy a jelenleg esetleg nem szabályos körülmények között, vagy csak saját célra feldolgozók mennyiségi termelés növelésével saját megélhetésük és a gazdasági növekedés érdekében tevékenységüket erősítsék.

Megoldás: Új munkahelyet teremtő, 4 termelővel és legalább 4 értékesítési hellyel kötött együttműködés keretében termelők – feldolgozói - értékesítők láncolat kialakításával olyan eszközök: konténeres vágóhíd, savanyúságcsomagoló gép, beszerzése, ami elsősorban helyben, a helyi termékek értéknövekedéséhez járul hozzá, első sorban a HACS területén kerülnek megtermelésre és értékesítésre. A helyi termékek népszerűsítése érdekében, valamint a helyi tudás megosztás és a jó példák átvétele céljából rendezvények tartásával egybekötve.

Eredmény: A mezőgazdasági tevékenység diverzifikálásához hozzájárulás, az értékesítés erősítése, a helyi bevételek növekedése, gazdaság élénkülése, fenntarthatóság biztosítása. Két mikrovállalkozás fenntarthatóságának biztosítás, helyi termékkínálat növekedése.

Érintett települések köre: HACS minden települése

B Célkitűzés: Egyedi arculatot adó turisztikai fejlesztések ösztönzése a kínálat szélesítése és a színvonal növelése érdekében

B.1. Intézkedés: meglévő és új magán szálláshelyek fejlesztése, melyek összekapcsolódnak egyéb, a szabadidő hasznos eltöltését segítő, vonzó turisztikai kínálattal.

Helyzet: A helyi közösség településeinek adottságai (Bakony és Balaton közelsége) lehetővé tennék a falusi turizmus fejlesztését.

Probléma: A jelenlegi turisztikai igények mellett, falusi turizmus csak megfelelő minőségű és mennyiségű magán szálláshely rendelkezésre állása esetén fejleszhető, azonban nincsenek megfelelő minőségű falusi magán szálláshelyek a térségben.

Megoldás: Olyan projektek támogatása, amelyek új és már működő szálláshelyek kialakításával, bővítésével, korszerűsítésével, szolgáltatásainak fejlesztésével, növelik a valódi falusi turizmus színvonalát.

Eredmény: Falusi turizmus élénkülése, adóbevételek növekedése, vállalkozások fenntarthatóságának biztosítása, új munkahelyek teremtése.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő mikro-, kis, és középvállalkozások, helyi önkormányzatok, egyházi jogi személyek és civil szervezetek 60%-os, közhasznú szervezetek közhasznú céljaik keretében végzett tevékenységükhöz 100%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely horizontális intézkedései keretében a Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

B.2. Intézkedés: Intézkedés: vállalkozások részére meglévő és új turisztikai szálláshelyek fejlesztése kapcsolódva a HACS kerékpárosbarát szolgáltatóhely minősítési rendszeréhez, kiegészítő turisztikai szolgáltatással. *LEADER gazdaságfejlesztés*

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Versenyképesség (411)

A HPME jogcímhez rendelése: vállalkozásfejlesztés

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **51,129698 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: Egyedi arculatot adó turisztikai fejlesztések ösztönzése a kínálat szélesítése és a színvonal növelése érdekében

A HPME kódolása a célkitűzésnek: B3

Helyzet: A HACS területén található az ÚMVP 3-as tengelyes turizmus fejlesztését ösztönző forrásaiból nem részesülő települések, illetve a 239/2009. (X.20.) Korm. rendelet 2§ f) és h) pontjában jelölt szálláshelyek fejlesztése sem támogatott tevékenység pedig igény mutatkozik az ilyen típusú szálláshelyfejlesztéssel egybekötött turisztikai attrakciók fejlesztésére.

Probléma: A jelenlegi turisztikai igények mellett, turizmus csak megfelelő minőségű és mennyiségű szálláshely rendelkezésre állása és minőségi szolgáltatások nyújtása esetén képzelhető el, ebbe a településkategóriába eső településeink számára ilyen típusú fejlesztésekre forrás nem áll rendelkezésre.

Megoldás: Olyan projektek támogatása, amelyek új és már működő 239/2009. (X.20.) Korm. rendelet 2.§ f) és h) pontjai szerinti üdülőház, és egyéb szálláshely kialakításával, bővítésével, korszerűsítésével, szolgáltatásainak fejlesztésével, növelik a turizmus színvonalát úgy, hogy bekapcsolódnak a HACS helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszerén belül a „kerékpárosbarát szolgáltató helyek” programba. A szálláshelyfejlesztés mellett szerepet kap a speciális turisztikai attrakció-fejlesztés: lovasturisztika és/vagy agroturisztika. Lovasturisztika keretében kialakít táborozási, oktatási, szabadidősport vagy egyéb lovas attrakciós lehetőséget, melyet együttműködés keretében is biztosíthat, bevonva más helyi, HACS térségi szolgáltatót. Agroturisztikában helyi termék előállításának lehetőségét, háztáji, kiskerti tevékenységet, kézműves tevékenység bemutatását, végzését teszi lehetővé úgy, melyet együttműködés keretében is biztosíthat, bevonva más helyi, HACS térségi szolgáltatót.

Eredmény: Turizmus élénkülése, adóbevételek növekedése, vállalkozások fenntarthatóságának biztosítása, új munkahelyek teremtése.

Érintett települések köre: Balatonalmádi kistérség és Berhida.

B.3. Intézkedés: Ifjúsági szálláshelyek fejlesztése, melyek összekapcsolódnak egyéb, a szabadidő hasznos eltöltését segítő, vonzó turisztikai kínálattal.

Helyzet: A helyi közösség területén található olyan terület és objektum, amelyek alkalmasak a jelenlegi turisztikai igényeknek megfelelő, minőségi ifjúsági szálláshelyek kialakítására.

Probléma: Anyagi források hiányában ezek fejlesztése elmaradt, háttérbe szorult, így az épületek, területek jelenlegi állapotukban alkalmatlanok ilyen funkció ellátására.

Megoldás: Az ifjúsági turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások kialakítása, már működő egységek bővítése, korszerűsítése, akadálymentesítése, és szolgáltatásainak fejlesztése.

Eredmény: Ifjúsági turizmus fellendülése, minőségének javulása, helyi szintű bevételek növekedése.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő mikro-, kis, és középvállalkozások, helyi önkormányzatok, egyházi jogi személyek és civil szervezetek 60%-os, közhasznú szervezetek közhasznú céljaik keretében végzett tevékenységükhöz 100%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely horizontális intézkedései keretében a Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

B.4. Intézkedés: szálláshelyhez nem kötött, a térségnek speciális arculatot adó turisztikai szolgáltatások fejlesztése:

Helyzet: A HACS területén több olyan fejlesztési szándék is megfogalmazódott, melyek a szálláshelyhez nem kötött turisztikai kínálat bővítésére vonatkoznak, és ezek a tervek illeszkednek a terület lehetőségeihez. Ilyen fejlesztési területek:

1. agroturisztikai szolgáltatóhelyek kialakítása, fejlesztése
2. ökoturisztikai bemutatóhelyek kialakítása, fejlesztése
3. erdei, bakancsos túraútvonalak fejlesztése
4. kerékpárosbarát szolgáltatóhelyek kialakítása a HACS által megfogalmazott védjegyrendszerhez kapcsolódóan
5. nyitott pincék szolgáltatóhely kialakítása a HACS által megfogalmazott védjegyrendszerhez kapcsolódóan
6. horgászturizmus fejlesztése
7. viziturstisztikai szolgáltatások fejlesztése

8. Iovasturisztikai kínálat szélesítése

Fontos, hogy ezek a projektek egyedi arculatot kölcsönözzenek a térségnek. Ne csak a más térségekkel szembeni lemaradást akarják elérni, hanem önálló utat keresve, specifikált célcsoport-meghatározáson keresztül célirányos marketingtevékenységgel támogatassák meg a projekteket.

Probléma: Forráshiány miatt ezek a fejlesztések eddig háttérbe szorultak, vagy elmaradtak.

Megoldás: Olyan turisztikai szolgáltatás fejlesztési projektek támogatása, amelyek új színfoltot, ezzel új szolgáltatást hoznak a település kínálatába, vagy a meglévő szolgáltatásokat magasabb színvonalra emelik.

Eredmény: Turisztikai vonzerő növekedés, adóbevételek növekedés, fenntartható fejlesztések a vállalkozói és civil szférában egyaránt.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő mikro-, kis, és középvállalkozások, helyi önkormányzatok, egyházi jogi személyek és civil szervezetek 60%-os, közhasznú szervezetek közhasznú céljaik keretében végzett tevékenységükhöz 100%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely horizontális intézkedései keretében a Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

B.5. Kulturális-történelmi turisztikai élményközpont kialakítása

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Versenyképesség (411)

A HPME jogcímhez rendelése: komplex projekt, gazdaságfejlesztés

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **20 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: Gazdaságfejlesztés, élénkítés a helyi adóbevétele növekedése és munkahelyteremtés, megtartás érdekében

A HPME kódolása a célkitűzésnek: B5

Helyzet: A HACS területén lévő települések rendelkeznek olyan jelentős történelmi, kulturális múlttal, melynek kihasználása jelentős turisztikai vonzerőt jelenthetne a térségben.

Probléma: Pályázati forráshiány miatt, az erre a vállalkozási elképzelésre épülő projektötletek nem tudtak megvalósulni.

Megoldás: Olyan turisztika célpontok kialakítása, amely vonzó attrakció a településen, egyedülálló a térségben. Történelmi-kulturális múltat interaktív módon bemutató turisztikai attrakció kialakítása. Pl.: rendezvények, táborok, túrák helyszíne, akár „skanzenszerűen” is látogathatóvá tehető.

Eredmény: Fenntartható, innovatív vállalkozási ötlet megvalósulása, munkahelyteremtés, helyi bevételek növekedése.

Érintett települések köre: HACS minden települése

Az önálló, egyedi turisztikai arculat kialakítása, a szolgáltatások színvonalának emelése elengedhetetlen ahhoz, hogy akár a Balaton part, akár a Bakony tekintetében turisztikai vonzerőnket növeljük. A kidolgozott védjegyrendszerhez való kapcsolódás erősíti ezt a közösségi fejlesztési szándékot, habár ennek az elképzelésnek az érvényesítésére a jelenlegi rendszerben kevés edényünk lesz.

C. Célkitűzés: Helyi életminőség javítása, élhetőbb települések kialakítása

C. 1. Intézkedés: településképet befolyásoló épületek felújítása

Helyzet: A településeken található olyan, a település képét meghatározó védelem alatt nem álló épített örökségek (pl.: épületek, szobrok), amelyek állaga leromlott, így rontják a település képét, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Probléma: Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke, és a településképre gyakorolt meghatározó szerepe miatt fontos. Forráshiány miatt ezeket az épületeket kizárólag önerőből a települések nem tudják felújítani, ismét élettel megtölteni.

Megoldás: Az épületek külső felújítását, tetőcseréjét, fejlesztését, energetikai korszerűsítését – hőszigetelés, nyílászárócsere, - valamint a közvetlen környezet rendbetételét, infrastrukturális fejlesztését célzó beruházások támogatása.

Eredmény: Egységes, szép településképet kialakítása, a helyi értékeket szolgáló örökségek megőrzése, legalább 4 településen.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő helyi önkormányzatok, és civil szervezetek 100%-os, magánszemély épületét, építményét érintő fejlesztés esetén erre az ingatlanra vonatkozóan 70%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely nem horizontális intézkedései keretében a Falu megújítás és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

C. 2. Intézkedés: templomok, egyházi ingatlanok felújítása

Helyzet: A településeken található olyan, a település képét meghatározó védelem alatt nem álló templomok, egyházi ingatlanok, amelyek állaga leromlott, így rontják a település képét, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Probléma: Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke, és a településképre gyakorolt meghatározó szerepe miatt fontos. Forráshiány miatt ezeket az épületeket kizárólag önerőből az egyházak nem tudják felújítani.

Megoldás: Az épületek külső felújítását célzó olyan beruházások támogatása egyházak részére, melyek támogatási igénye maximum 8 millió Ft.

Eredmény: Egységes, szép településképet kialakítása, a helyi értékeket szolgáló örökségek megőrzése, legalább 3 településen.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő egyházi jogi személyek 100%-os, támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely nem horizontális intézkedései keretében a Falu megújítás és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

C. 3. Intézkedés: a településképet befolyásoló közparkok fejlesztése, kialakítása

Helyzet: A településkép tekintetében meghatározó szereppel bírnak a zöldterületek (közparkok, pihenőhelyek, sétautak).

Probléma: Az anyagi lehetőségek szűkössége miatt ezen településképi elemek karbantartása, felújítása sokszor nem megfelelő színvonalú.

Megoldás: Olyan maximum **3 millió Ft/5 millió Ft** támogatási igényű projektek támogatása, amelyek települések környezetét és megjelenését javító zöldfelületek kialakítására, a meglévők fejlesztésére irányulnak.

Eredmény: Egységes, gondozott településkép kialakítása, igényes, a lakók és ide látogatók közérzetét javító zöldfelületek megjelenése legalább 4 településen.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő helyi önkormányzatok, és civil szervezetek 100%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely nem horizontális intézkedései keretében a Falu megújítás és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

C.4. Intézkedés: játszóterek fejlesztése kialakítása

Helyzet: A HACS településein igény mutatkozik a kisgyermekek által is biztonságosan igénybe vehető kültéri játszóterek használatára.

Probléma: Az önkormányzatok forráshiánya miatt, ezen közösségi terek fejlesztése, kiépítése hiányzik.

Megoldás: Olyan maximum **2 millió Ft/4 millió Ft** támogatási igényű projektek támogatása, amelyek az EU normáknak megfelelő kültéri játszóterek kialakítására, a meglévők átépítésére, korszerűsítésére irányulnak.

Eredmény: Új, magas színvonalú, a kisgyermekes családok hasznos szabadidő eltöltését lehetővé tevő közösségi tereinek létrejötte, legalább 3 településen.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő helyi önkormányzatok, és civil szervezetek 100%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely nem horizontális intézkedései keretében a Falu megújítás és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

C.5. Intézkedés: helyi termékek forgalmazását segítő helyi piacok kialakítása

Helyzet: A HACS stratégiájának fontos része, ind gazdaságfejlesztési, mind helyi közösségépítési szempontból a helyi termék projekt, melynek alapja a közösségi védjegy kialakítása. Hiányoznak azonban településeinken olyan helyi piacok, helyi vásárhelyek, ahol lehetőség nyílik a helyben megtermelt termékek értékesítésére.

Probléma: Az önkormányzatok forráshiánya miatt, ezen vásárterek, piacok kialakítása, fejlesztése, hiányzik, elmaradt.

Megoldás: Olyan maximum 5 millió Ft támogatási igényű projektek támogatása, amelyek keretében helyi piacok kerülnek kialakításra, korszerűsítésre.

Eredmény: A helyi termék, helyi érték, helyi gazdagodás mottó fényében új helyi kereskedelmi helyek kialakulása, a termelő és vevő közötti út lerövidülése, helyi érték és helyi bevétel termelése, legalább 2 településen.

Forrás: az intézkedésre a HACS területén működő helyi önkormányzatok, egyházi jogi személyek és civil szervezetek 80%-os, Küngösön 85%-os támogatási intenzitás mellett az ÚMVP 3-as tengely nem horizontális intézkedései keretében a Falu megújítás és fejlesztése jogcím keretében adhatnak be támogatási kérelmet

C.6. Intézkedés: Helyi vagy országos védelem alatt álló épített és környezeti értékek fejlesztése, felújítása.

Helyzet: A településeken található olyan, a település képét meghatározó helyi, vagy országos védettség alatt álló épített örökségek (pl.: épületek, szobrok), amelyek állaga leromlott.

Probléma: Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke miatt fontos, azonban a forráshiány miatt ezek rendszeres karbantartása elmarad, leromlottak, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Megoldás: A védelem alatt álló épületek külső és belső felújítását, fejlesztését célzó beruházások támogatása, ezáltal védett örökségünk megóvása a jelen és az utókor számára.

Eredmény: Egységes, szép településkép kialakítása, a kulturális értékeket szolgáló örökségek megőrzése. Helyi identitástudat erősödése, új közösségi funkciók, terek megjelenése legalább három településen.

C.7. Intézkedés: helyi vagy országos védelem alatt álló templomok, egyházi ingatlanok felújítása

Helyzet: A településeken található olyan, a település képét meghatározó helyi vagy országos védelem alatt álló templomok, egyházi ingatlanok, amelyek állaga leromlott, így rontják a település képét, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Probléma: Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke, és a településképre gyakorolt meghatározó szerepe miatt fontos. Forráshiány miatt ezeket az épületeket kizárólag önerőből az egyházak nem tudják felújítani.

Megoldás: A védelem alatt álló épületek külső és belső felújítását célzó olyan beruházások támogatása egyházak részére, melyek támogatási igénye maximum 8 millió Ft.

Eredmény: Egységes, szép településkép kialakítása, a helyi értékeket szolgáló örökségek megőrzése legalább két településen.

C.8. Intézkedés: a szabadidő hasznos eltöltését és az egészséges életmód gyakorlását szolgáló szabadtéri sportterek fejlesztése, kialakításán. LEADER

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

A HPME jogcímhez rendelése: közösségi célú fejlesztés

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **46,102964 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: Helyi életminőség javítása, élhetőbb települések kialakítása

A HPME kódolása a célkitűzésnek: C8

Helyzet: A közösség településeinek közösségi életében fontos szerepet játszanak a sporttevékenységre alkalmas kültéri pályák, a szabadidősport és tömegsport tevékenység végzése fontos a közösségi élet és az egészséges életmód tekintetében is.

Probléma: A HACS egyes településein nem található, vagy alacsony színvonalúak az ilyen típusú sportpályák. Ezek nem alkalmasak az igényes szabadidős sporttevékenység végzésére, és rendezvények lebonyolítására. Emellett egyre nagyobb igény mutatkozik olyan közösségi sporthelyszínek kialakítására, mint a tematikus szabadidősport parkok, pl: íjászat, szabadtéri tornapálya, mászófal, szabadtéri fitness stb.

Megoldás: Olyan a szabadidősport fejlesztését elősegítő sportpályák, sportolásra alkalmas területek fejlesztését, eszközök beszerzését kiszolgáló infrastruktúra kiépítését, új tematikus szabadidősport pályák kiépítését célzó projektek támogatása, melyek maximális támogatási igénye 5 millió Ft, és nem kötelező önkormányzati feladatot ellátó intézményekhez kapcsolódó területet érintenek, vagy versenyszerűen végzett stratégiai sporttevékenységhez kapcsolhatók.

Eredmény: Új, magas színvonalú közösségi tér megteremtése, az egészséges életmódra való nevelés megalapozása legalább 10 helyszínen.

Érintett települések köre: a HACS minden települése

Településeink élhetőbbé tétele elengedhetetlen ahhoz, hogy megtartsuk a képzett fiatal lakosságot, e vágyódjanak el a környező nagyvárosokba. A településkép javítása, a zöldfelületek fejlesztése, a rendezett településkép a komfortérzet növelésével jár, azonban a valós fejlesztések alapja az infrastrukturális fejlesztési igények –csatorna, járda stb. - megvalósulása.

D Célkitűzés: Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása

D.1. Intézkedés: Helyi termék, helyi érték védjegyrendszer kialakítása, működtetése

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

A HPME jogcímhez rendelése: komplex projekt

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **10 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása

A HPME kódolása a célkitűzésnek: D1

Helyzet: A HACS területén olyan települések található, amelyeket főként a szocialista nagyiparra visszavezethető múltjuk miatt szoros kapcsolat fűzi össze. Az iparterületek felbomlását követően azonban saját új utakat, megoldásokat kerestek a települések. A stratégiában is megfogalmazott módon azonban: a fejlődés és fejlesztés ereje a közösségi együttműködésben rejlik, így olyan közös fejlesztési pontok kijelölése történt meg – helyi termékek előállítása, nyitott pincék hálózata, kerékpárosbarát szolgáltató helyek kialakítása, helyi kézműves műhelyek hálózata - mely egyedivé és vonzóvá tehetik ezt a térséget. Ezekhez kapcsolódó minősítési rendszerek alapkritériumait a HACS működési költsége terhére elkészítette.

Probléma: A gazdaságfejlesztésre és életminőség javítására irányuló intézkedések döntési szintjeinek különválásával nehezkessé válik a területi szintű együttműködések és védjegyek alkalmazása, amely nélkül az egyes fejlesztések erőtlenekek, hiszen a forráshiány miatt a marketingköltségek szintje alacsony.

Megoldás: kiemelkedő, és ellenőrzött színvonalú szolgáltatások kiajánlása és megvalósítása érdekében fontos a szolgáltató helyek hálózattá való alakítása, információs adatbázis biztosítása, és a közös védjegy alatt való működtetése. Adatbázis kialakítása, működtetése, szolgáltatók felkeresése, a program kiajánlása a rendszer monitoringjának működtetése, közös marketingstratégia kialakítása lehet a megoldása ennek a problémának. Helyi programokhoz kapcsolódva a védjegy népszerűsítését szolgáló rendezvények szervezése.

Eredmény: A HACS területén egy egységes, magas színvonalú, egyedi arculatra épülő, a fenntartható gazdaságfejlesztést segítő projekt megvalósulása. A projektek fenntarthatóságának biztosítása, bevételtermelés vállalkozói és helyi szinten. A HACS szakmai szerepének megerősítése, a minőségbiztosítási, hálózat- és védjegy működtetési rendszerekhez a szakmai háttér biztosítása.

Érintett települések: a HACS minden települése

D.2. Intézkedés: helyi termékek bemutatását, előállítását szolgáló nyitott kézműves műhelyek fejlesztése, kialakítása

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

A HPME jogcímhez rendelése: komplex projekt

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **21,5 m Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása

A HPME kódolása a célkitűzésnek: D2

Helyzet: A HACS településein jelentős a helyi hagyományok, mint a kézművesség őrzése. Az egyedi turisztikai arculat és a helyi gazdaság erősítése érdekében a HACS kiemelt projektje a helyi termék védjegy kialakítása és működtetése.

Probléma: A helyi kézműves termékek előállításának megtekintése, abban aktív részvétel egyre nagyobb népszerűségnek örvend. Ilyen tevékenységekre, programokra lenne kereslet az ide érkező turisták és a helyi lakosok körében is. A bemutatására és értékesítésre nincs kialakított infrastruktúra.

Megoldás: Turisták számára a helyi hagyományok bemutatását szolgáló bemutatóterek, és árusító helyek kialakításának eszközökkel való felszerelésének támogatása a helyi közösség településeinek területén. A védjegyrendszerhez kapcsolódva olyan szervezetek számára, akik megfelelnek a kidolgozott egységes minősítési rendszernek, ahhoz kapcsolódnak és abban aktívan részt vesznek. A megvalósításban és projektfenntartásban a projektgazdán kívül legalább 5 másik résztvevő aktívan kiveszi a részét, és a profil a helyi termékskálán az élelmiszer és a népi kézműves terméktípust is tartalmazza. A projekthez kapcsolódó LEADER szellemiségű rendezvények további aktivitást és a népszerűség növelését jelentik hozzájárulnak a helyi tudás fejlesztéséhez és megosztásához, valamint a jó példák átvételéhez.

Eredmény: A helyi kézműves hagyományok elterjesztése és megismertetése, a kulturális és gasztronómiai turizmus színesítése, minőségi javítása. Egységes arculat segíti a magasabb színvonalú kereskedelmi tevékenység végzését, növelik mind a kézművesség, mind pedig a helyi turisztikai kínálat színvonalát és jelentőségét. Új, vagy az eddigiekhez kapcsolódva magasabb színvonalú rendezvények jelennek meg.

Érintett települések: HACS minden települése

D.3. Intézkedés: helyi hagyományok ápolása, rendezvények megvalósítása a LEADER szellemiség jegyében

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: **Életminőség/diverzifikáció (413)**

A HPME jogcímhez rendelése: **LEADER rendezvény, kis értékű projekt**

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **4 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: **Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása**

A HPME kódolása a célkitűzésnek: **D3**

Helyzet: A térség minden településén jelentősek a helyi hagyományok (pl.: népszokások, helyi ünnepek, közösség-építő rendezvények, tematikus programok) őrzése, fellelhető némi erre épülő turizmus (pl.: Balatoni kapunyitó, "Bakonyi bokréta" népzenei találkozó, stb.). A civil szféra is aktív a kulturális és ismeretterjesztő rendezvények szervezése terén.

Probléma: Forráshiány miatt egyre nehezebb ezeknek a rendezvényeknek a megszervezése, az elért színvonal megtartása, növelése.

Megoldás: A helyi hagyományok bemutatására épülő rendezvények, fesztiválok, ünnepek, versenyek megszervezésének támogatása, a helyi közösség településeinek területén kis értékű projektek keretében.

Eredmény: A forrás teljes felhasználásával legalább huszonnégy helyszínen helyi közösségépítő, hagyományőrző rendezvény támogatása

Érintett települések: a HACS minden települése

D.4. Intézkedés: helyi hagyományok ápolása, rendezvények megvalósítása a LEADER szellemiség jegyében

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: **Életminőség/diverzifikáció (413)**

A HPME jogcímhez rendelése: **LEADER rendezvény**

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **22 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: **Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása**

A HPME kódolása a célkitűzésnek: **D4**

Helyzet: A térség minden településén jelentősek a helyi hagyományok (pl.: népszokások, helyi ünnepek, közösség-építő rendezvények, tematikus programok) őrzése. A civil szféra is aktív a kulturális és ismeretterjesztő rendezvények szervezése terén.

Probléma: Forráshiány miatt egyre nehezebb ezeknek a rendezvényeknek a megszervezése, az elért színvonal megtartása, növelése.

Megoldás: A helyi hagyományok, értékek bemutatására épülő rendezvények, fesztiválok, ünnepek, versenyek megszervezésének támogatása, a helyi közösség településeinek területén, ahol a program részét képezi helyi termékek bemutatása, kóstoltatása, a helyi vállalkozások és civil szervezetek bemutatkozása.

Eredmény: A forrás teljes felhasználásával legalább huszonnégy helyszínen helyi közösségépítő, hagyományőrző rendezvény támogatása

Érintett települések: a HACS minden települése

D.5. Intézkedés: Nonprofit szervezetek célszerű tevékenységéhez kapcsolódó feltételek javítása, eszközök beszerzése

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: **Életminőség/diverzifikáció (413)**

A HPME jogcímhez rendelése: **LEADER közösségi célú fejlesztés, kis értékű projekt**

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: **18 millió Ft**

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: **Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása**

A HPME kódolása a célkitűzésnek: **D5**

Helyzet: A térség minden településén egyre jelentősebb a civil szervezetek jelenléte, tevékenysége. Feladataik, elképzeléseik magasabb színvonalú végzéséhez, a fenntarthatóságához szükséges eszközök, berendezések, kellékek beszerzésére igény mutatkozik.

Probléma: Pályázati forráshiány miatt ilyen fejlesztésekre nincs lehetőség.

Megoldás: Térségben székhellyel rendelkező civilszervezetek tevékenységéhez szükséges eszközbeszerzések támogatása kisértékű projekt keretében.

Eredmény: A forrás teljes felhasználásával legalább huszonkét civil szervezet támogatása.

Érintett települések: a HACS minden települése

A közös koncepció alapján, hálózatban való fejlesztés, működés, a LEADER elvek alkalmazása, olyan lehetőségeket nyit meg a települések szereplői előtt, melyben a fenntarthatósági kritériumok szem előtt tartása a legfontosabb.

E. Célkitűzés: Hátrányos helyzetű településünk szolgáltatásainak fejlesztése

E.1. Intézkedés: elhanyagolt épületek felújítás, új funkcióval való megtöltése

Helyzet: Küngösön található olyan, a település képét meghatározó épített örökségek (pl.: épületek), amelyek állaga leromlott.

Probléma: Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke, és a településképre gyakorolt meghatározó szerepe miatt fontos.

Megoldás: Az épületek védelmét, felújítását, fejlesztését célzó beruházások támogatása települések körében.

Eredmény: Egységes, szép településképp kialakítása, a kulturális értékeket szolgáló örökségek megőrzése, új közösségi terek megjelenése. A teljes forrás felhasználásával

E.2. Intézkedés: elhanyagolt zöldfelületek fejlesztése

Helyzet: Küngösön található olyan, a település képét meghatározó zöldfelület, melyek fejlesztése helyi igény.

Probléma: Forráshiány miatt ezek a fejlesztések elmaradtak.

Megoldás: Zöldfelületek fejlesztését célzó pályázatok támogatása

Eredmény: Egységes, szép településkép kialakítása, élhetőbb település.

E.3. Intézkedés: közösségépítő képzések támogatása Küngösön

A HPME ÚMVP LEADER jogcímhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

A HPME jogcímhez rendelése: képzés

A HPME-hez rendelt forrás meghatározása: 2 m Ft

A HPME HVS célkitűzéshez rendelése: **Hátrányos helyzetű településünk szolgáltatásainak fejlesztése**

A HPME kódolása a célkitűzésnek: E3

Helyzet: Küngösön jelentős a hagyományőrzés, citerazene és népi színjátszás

Probléma: forráshiány miatt ezen képzések csak időszakos jelleggel tudnak működni.

Megoldás: Képzések támogatása

Eredmény: Hagyománnyal rendelkező képzések Küngösön

Küngös fejlesztési elképzeléseinek megvalósítása hozzájárul ahhoz, hogy ledolgozza hátrányát a HACs és a térség más településeivel szemben.

3.5 Forrásallokáció

Jelenleg nem ismert számunkra a rendelkezésre álló teljes keretösszeg, így a forrásallokációs részt **véglegesítve** a 3-as tengely második körös kötelezettségvállalásainak, valamint a LEADER fellebbezési eljárás lezárását követően tudjuk elkészíteni.

3-as tengely forrásallokációja:

Falu megújítás, fejlesztése:	214.094.265 Ft
Vidéki örökség megóvása:	120.000.000 Ft
LHH	19.547.112 Ft
37/2011 (V.12.) VM rend.	25.779.116 Ft

LEADER forrásallokáció ellenőrzése:

Teljes keret 2008-ban

1.438.772 EUR

Kötelezettség vállalás 2010:

224.916.004 Ft	831.728 EUR (1 EUR = 270,42 HUF)
Kötelezettség vállalás 2011. (Balatonalmádi fellebbezés, Berhida elmaradt ktg.)	
35.643.172 Ft	128.236 EUR (1 EUR = 277,95 HUF)
942.732 Ft	3.486 EUR (1 EUR=270,42 HUF)

Maradék 2011-re

475.322 EUR	132.115.750 Ft (1 EUR = 277,95 HUF)
	92.616.912 Ft

Összesen: 224.732.662 Ft

Kötelező gazdaságfejlesztés: 45% 101.129.698 Ft

HPME/CÉLTERÜLET TERVEZŐ ÉS ELLENŐRZŐ TÁBLÁZAT	Bakony és Balaton Keleti Kapuja Egyesület										Kód:	10
II. CÉLKITŰZÉSEK	A	B	B	C	D	D	D	D	D	E		
HPME sorszáma	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10		
HPME címe	Termelési és értékesítési láncokat összekapcsoló helyi termék előállítását célzó fejlesztések támogatása	Meglévő és új turisztikai szálláshelyek fejlesztése kapcsolódva a BBKK HACs kerékpáros barát szolgáltató hely, vagy nyitott pince minősítési rendszeréhez, kiegészítő turisztikai szolgáltatással.	Kulturális-történelmi turisztikai élményközpont kialakítása	A szabadidő hasznos eltöltését, és az egészséges életmód gyakorlatát szolgáló szabadtéri sportterek fejlesztése, kialakítása	Helyi termék, helyi érték minősítési rendszerhez kapcsolódó egységes arculat kialakítása és közösségi marketing tevékenység végzése	Helyi termékek bemutatását, előállítását szolgáló nyitott kézműves műhelyek fejlesztése, kialakítása	Helyi rendezvények lebonyolításának támogatása	Helyi LEADER szellemiségű rendezvények támogatása	Nonprofit szervezetek célszerű tevékenységéhez kapcsolódó feltételek javítása, eszközök beszerzése	Közösségépítő képzések támogatása Küngösön		
III. INTÉZKEDÉSEK (HPME)	A3	B2	B6	C8	D1	D2	D3	D4	D5	E3		
Célterület jogcím besorolása (HVS jogcím szerint, betűjellel)	0b	0b	0b	0a	0a	0a	0c	0c	0a	0d		
Célterülethez allokált forrás (Ft)	30000000	51129698	2E+07	4,6E+07	10000000	2,2E+07	4000000	22000000	18000000	2000000	224732662	összeg
Gazdaságfejlesztési (igen=1, nem=0)	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	darab
Kis értékű célterület (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 4 DB)	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	RENDBEN
Komplex fejlesztés (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 2 DB; KOMPLEX NEM LEHET KISÉRTÉKŰ)	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	RENDBEN
Ellenőrzés (gazdaságfejlesztési arány). Minimum 45%.	30000000	51129698	2E+07	0	0	0	0	0	0	0	101129698	RENDBEN
Ellenőrzés (kis értékű aránya). Maximum 10%.	0	0	0	0	0	0	4000000	0	18000000	0	22000000	RENDBEN
HPME/célterület kód	100b01	100b02	100b03	100a04	100a05	100a06	100c07	100c08	100a09	100d10		

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A felülvizsgálat során kiemeleten kezeltük a nyilvánossággal kapcsolatos feladatokat.

Ebben együttműködő partnerek voltak önkormányzataink, tagjaink, akik közvetlen csatornáikon keresztül is eljuttatták az információkat a települések érintettjeihez.

- Honlapunkon és az önkormányzatok honlapjain is meghirdettük a felülvizsgálatot, nyilvánosságra hoztuk a teljes tervezési időszak ütem és feladattervét.
- A polgármesteri hivatalokba kihelyezésre kerültek a tájékoztató palakátok.
- A 22 település LEADER faliújságára kikerültek a tájékoztató anyagok.
- A HACS térségi elhelyezkedését figyelembe véve Berhida, Balatonkenese, Balatonfűzfő, Hajmáskér, Alsóörs és Felsőörs helyszíneken fórumokat tartottunk. Ezekre a fórumokra a nyilvános meghívókon túl közvetlenül is meghívtuk azokat az ügyfeleket, akik az elmúlt időszakban projektötlettel keresték fel a munkaszervezetet.
- Személyes konzultációs lehetőséget biztosított mind a tervezési csoport vezetője, mind pedig a munkaszervezet.

A jelenlegi tervezési időszak első szakaszában több, mint 130 új, vagy megújított projektötletet gyűjtöttünk össze, melyek jelentős része kérelem, vagy pályázat formájában is megfogalmazásra kerülhet.

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

Akciócsoportunk kiemelten kezeli a LEADER szellemiség érvényesülését, és érvényesítését mind saját működése, mind programjainak megvalósítása és a HVS tervezése során is.

Ahhoz azonban, hogy ez valóban projektszinten és megvalósulás szintjén is működjön, szükség van a szándék és a jogszabályi háttér összehangolására.

1698/2005 EK rendelet így szabályozza a LEADER tervezést:

„63. cikk

Intézkedések

A Leader-tengely keretében nyújtott támogatás:

- a) a 62. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett helyi fejlesztési stratégiák végrehajtására irányul, az 1., 2. és 3. szakaszban meghatározott három tengely egy vagy több célkitűzésének megvalósítása érdekében;
- b) az a) pont alapján kiválasztott célkitűzéseket tartalmazó együttműködési projektek végrehajtására irányul;
- c) a helyi akciócsoport működtetésére, a készségek elsajátítására és a terület ösztönzésére irányul, az 59. cikknek megfelelően.”

Ennek értelmében olyan projektek támogatását kellene, főként a LEADER-ben., de a LEADER szellemiségű megvalósítás alá vont egyéb forrásoknál is preferálni, melyek együttműködések alapulnak, a HACS feladata pedig a készségek erősítése, a tudás átadása a jó példák bemutatása.

A LEADER-szerű működés feltételeinek érvényesülése a HACS működésében:

- terület alapú, multi-szektorális, integrált stratégiák alkalmazása, amelyek célja a helyi gazdasági potenciál egészének hasznosítása, a stratégia tervezésénél a terület lehetőségeinek figyelembe vétele mellett építünk a helyi igényekre és szándékokra. Segítjük az egymást kiegészítő, erősítő projektek összekapcsolódását, együttműködések kialakulását.
- alulról jövő kezdeményezések felkarolása, a stratégia megalkotásának fő alapeleme a helyi igényekre építkezés. A jövőkép megfogalmazását követően a célkitűzések úgy kerültek meghatározásra, hogy az a helyben megfogalmazott projektszándékokra épülve lefedje a fejlesztési zándékokat, és azoknak teret adjon.
- A helyi lakosság aktivizálása, bevonása a fejlesztési folyamatokba, rendszeresen részt veszünk helyi rendezvényeken, ahol tájékoztatunk a fejlesztési lehetőségekről, ösztönözzük a helyieket, hogy éljenek az ÚMVP adta lehetőségekkel. A helyi projektek megvalósulását - most már a törvényi szabályozás is lehetővé teszi – helyi vállalkozók végezhetik.
- Kapcsolatteremtés, élő kapcsolatrendszer és együttműködés kialakítása a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett, rendszeresen veszünk részt más térségek programjain, bemutatjuk elért eredményeinket, átvesszük a hasznosítható jó példákat.
- Az innováció növelése, stratégiánk gazdaságfejlesztési részének kiemelt eleme az innovatív kezdeményezések támogatása, ezt a pontozási szempontrendszer kialakításával erősítjük.
- A helyi partnerség erősítése, kiemelten kezeljük a helyi és térségen belüli partnerségek kialakulását, segítjük az egymást kiegészítő és egymást erősítő projektek összekapcsolását. Települési szinten tájékoztatunk a fejlesztési ötletekről.

Akciócsoportunkban mindhárom szféra képviselői aktívan veszik ki részüket mind a stratégia alkotási, mind pedig a megvalósítási folyamatban.

A HACS saját működési kerete terhére indított több szakmai programot, melybe megvalósítóként a helyi önkormányzatokat és civil szervezeteket vonta be.

5 Mellékletek

5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

Kiemelt elvként kezeltük a HVS felülvizsgálati eljárás teljes nyitottságát és nyilvánosságát, ennek érdekében több rendezvényt bonyolítottunk le és folyamatosan személyes konzultációs lehetőséget biztosítottunk.

Tervezést indító ülés: Berhida, 2011. február 10

TCS alakuló ülés: Berhida, 2011. február 17.

Berhida fórum: 2011. február 23. 17. óra nem volt külső érdeklődő

Balatonkenese gazdaságfejlesztési fórum: 2011. február 24. 10.00 óra 11 fő résztvevő

Balatonkenese fórum: 2011. február 24. 17.00 óra 9 fő résztvevő

Hajmáskér fórum: 2011. március 1. 17.00 óra 10 fő résztvevő

Balatonfűzfő gazdaságfejlesztési fórum: 2011. március 2. 14.00 óra 22 fő résztvevő

2. TCS ülés: 2011. március 3. 14.00 óra Berhida

Alsóörs fórum: 2011. március 3. 17.00 óra 9 fő résztvevő

3. TCS ülés: 2011. március 7. 14.00 óra Berhida

Elnökségi ülés: 2011. március 10. 10.00 óra Berhida

Felsőörs fórum: 2011. március 16. 17.00 óra 17 fő

TCS vezető személyes konzultációs időpontjai: 2011. február 23. szerda 14.00 - 16.00 óráig
2011. február 28. hétfő 14.00 - 16.00 óráig
2011. március 2. szerda 14.00 - 16.00 óráig

A konzultációk alkalmával 12 projekt-adatlap érkezett a TCS vezetőjéhez.

Egyéni projekt konzultáción 35 ügyfélregisztráció történt.

Benyújtott projektadatlapok száma: 132 db

5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

1. számú függelék

5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

1. számú melléklet

5.4 Térképek

A HACS területe:

5.5 Táblázatok, kérdőívek, statisztikák

2. számú melléklet

5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

<http://www.varpalotakisterseg.hu/?c=documents&p=2>

<http://www.varpalotakisterseg.hu/?c=documents&p=3>

1. Várpalotai kistérség turizmusfejlesztési koncepciója
2. Gazdasági szerkezetátalakítás
3. Területfejlesztés

http://www.keletbalaton.hu/index.php?//list.documents&documentcategory_id=6

4. Kelet-Baltoni Kistérség Gazdaságfejlesztési Programja
5. Kelet –Baltoni Kistérség Turisztikai koncepció

<http://www.vktt.hu/>

6. Veszprémi Kistérség Kulturális stratégia

5.7 Fenntarthatósági alapelvek

A HVS általános értékei

Helyi fenntarthatóság: Járuljon hozzá a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsként kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági és természeti adottságait, továbbá segítse a térség termék és nyersanyag, energia behozatal kiváltását;

Globális fenntarthatóság: Járuljon hozzá a globális fenntarthatósághoz, különösen az éghajlatváltozás megelőzése, a biológiai sokféleség megőrzése, valamint a vízkészletek és a talaj megóvása terén;

Ökoszociális vidékfejlesztés: Segítse elő a földhasználat strukturális problémáinak megoldását és a környezetkímélő, természet-megőrző mezőgazdasági szerkezetváltást;

Vonzó vidéki világ: Segítse elő a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, segítse elő a vidék Magyarország megismertetését;

Értékőrző, diverzifikált gazdálkodás: Segítse elő a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítsa a kulturális örökség részét képező építészeti, régészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja meg a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát;

Gondosság és önzetlenség: Biztosítsa a „jó gazda gondossága” elvének az érvényesülését, de nem sértheti más közösségek (pl. az érintett területekkel szomszédos térségek) értékeit és érdekeit, nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez;

Etikus működés: Elő kell segítenie az egészséges termékek előállítását, állatjóléti tevékenységet és az etikus termelés és kereskedés kereteinek kialakulását;

Tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás: Segítse elő az élelmiszer termékekkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését.

KÖRNYEZETVÉDELMI HITVALLÁSUNK:

**AZ ÉLHETŐ EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET
FONTOSSÁGA SZÁMUNKRA NEM CSAK
HANGZATOS FRÁZIS, MI TESZÜNK IS ÉRTE:**

Erdeink védelme érdekében minimalizáljuk a papírfelhasználásunkat, elektronikus úton kommunikálunk egymással, anyagainkat is ilyen formában egyeztetjük.

A szükséges nyomtatásokhoz és közös anyagaink elkészítéséhez kizárólag környezet- és természetbarát újrahasznosított papírt használunk.

Lakóterületünkön ösztönözzük a kerékpárral és tömegközlekedéssel történő közlekedést.

Támogatjuk a megújuló energiák hasznosítását mind a gazdasági, mind a magánszférában.

Védjük és tisztán tartjuk lakókörnyezetünket, fellépünk a természetkárosítás, rongálás ellen.

Szorgalmazzuk az energiatakarékos eszközök vásárlását.

Példát mutatunk a szelektív hulladékgyűjtésben.

Elektronikai berendezéseket és veszélyes hulladékokat a szemetes helyett újrafeldolgozó cégekhez juttatjuk el.

Az élehető egészséges környezet fontossága számunkra nem csak hangzatos frázis, mi teszünk is érte:

- ☼ **Erdeink védelme érdekében minimalizáljuk a papírfelhasználásunkat, elektronikus úton kommunikálunk egymással, anyagainkat is ilyen formában egyeztetjük.**
- ☼ **A szükséges nyomtatásokhoz és közös anyagaink elkészítéséhez környezet- és természetbarát újrahasznosított papírt növekvő mennyiségben használunk.**
- ☼ **Lakóterületünkön ösztönözzük a kerékpárral és tömegközlekedéssel történő közlekedést.**
- ☼ **Támogatjuk a megújuló energiák hasznosítását mind a gazdasági, mind a magánszférában.**
- ☼ **Védjük és tisztán tartjuk lakókörnyezetünket, fellépünk a természetkárosítás, rongálás ellen.**
- ☼ **Szorgalmazzuk az energiatakarékos eszközök vásárlását.**
- ☼ **Példát mutatunk a szelektív hulladékgyűjtésben.**
- ☼ **Elektronikai berendezéseket és veszélyes hulladékokat a kuka helyett újrafeldolgozó cégekhez juttatjuk el.**

Természetmegőrző vidékfejlesztés: Egyértelműen támogatnia kell a természeti értékek, a biológiai sokféleség, a genetikai állomány és a természetes térszerkezet megőrzését;

Ökológikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat vegye figyelembe a környezet korlátozott eltartóképességét és a helyi természeti adottságokat;

Szennyezés megelőzés, minimalizálás: Törekedjen a szennyezések és a hulladékok kibocsátásának megelőzésére, illetve ahol ez nem lehetséges, e kibocsátások minimalizálására (a helyi környezetet csak az eltartó-képességéig terhelni);

Tovagyűrűző negatív hatások minimalizálása: Mérsékelnie kell a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat; különösen nem erősítheti az elsivatagosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges vízjárás, a talajpusztulás kedvezőtlen környezeti hatásait, továbbá nem vezethet a különböző környezeti rendszerek közötti szennyezés-átterhelésekhez;

Dematerializáció: A felhasznált ipari nyersanyagok (pl. műtrágya, növényvédő szer, agrotechnika) és energiahordozók mennyiségét, a szállítási és raktározási igényeket minimalizálni kell;

Újrahasznosítás: Az intézkedéseknek elő kell segíteniük a szennyvizek, a hígtrágyák és a hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosítását;

Takarékosság a kimerülő készletekkel: A meg nem újuló természeti erőforrások és lételemelek igénybevételét minimálisra kell szorítani;

Értékvédő gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal: A feltételesen megújuló természeti erőforrások és környezeti elemek készleteit, állapotát és önszabályozó képességét fenn kell tartani és ezeket csak megújuló képességük mértéke és üteme figyelembevételével lehet igénybe venni ;

Ágazati integráció: Segítse elő a fenntartható közlekedéspolitikát, fenntartható energiapolitika, az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás érvényre juttatását.

A HVS-ben megjelenő gazdasági szempontok

Prosperáló vidéki gazdaság: Segítse elő a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tőkehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát;
Integrált termékpolitika: Segítse elő az integrált termékpolitika érvényesülését azáltal, hogy a termelői és fogyasztói mintázatok átalakításának iránya az anyag és energia intenzív termékek és szolgáltatások körétől, az anyag és energia szegény, inkább tudás és kultúra alapú termelés és fogyasztás irányába mutasson;

Decentralizált vidékfejlesztés: Nem vezethet a mezőgazdasági vállalkozások indokolatlan koncentrációjához, és elő kell segítenie a vállalkozások sokszínűségét, verseny-egyenlőségét ;

„Termelj helyben, fogyassz helyben”: Segítse elő a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogassa a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást;

„Dolgozz helyben”: Segítse elő a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogassa a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését;

Minőségi termékek, innováció: Segítse elő a mezőgazdaságban az innovációt, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztését és a minőségi agrártermelést;

Diverzifikált vidéki termék kínálat: Segítse elő a sajátos értékesítésű, egyedi minőségű termékek (pl. hungarikum) előállítását;

Térségen belüli termelési együttműködések: Erősítse a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat kialakítását, a termelők, gyártók egymásközti kereskedelmi kapcsolatainak javítását.

A HVS-ben megjelenő társadalmi szempontok, kritériumok

Helyi ökoszociális érdekelttség és társadalmi felelősség vállalás: Segítse elő, hogy az erőforrások használata felelősségtudatos körülmények között történjen, és a helyi közösségek érdekeit szolgálja.

Társadalmi méltányosság: Járuljon hozzá a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához;

Tudásalapú vidékfejlesztés: Segítse elő a mezőgazdaságban dolgozók képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, segítse a gazdálkodást támogató helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások kiépítését;

Társadalmi kohézió: Segítse, hogy a vidéki közösségek kitalálják saját jövőképüket, identitásukat, továbbá támogassa a térségek, települések társadalmi probléma importjának kikerülését (pl. városról kiköltözők vidéki szegregációja);

Szolidaritás, területi kohézió: Segítse elő az élelmiszertermelő és fogyasztó egymásra utaltságának felismerését, valamint a gazdaközösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítását;

Nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esély egyenlőség: Az erőforrások értékvédő, takarékos, hosszú távú szempontokat szem előtt tartó gazdálkodását kell megvalósítani, oly módon, hogy a nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlősége is biztosított legyen;

Társadalmi részvétel: Segítse a gazdatársadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogassa a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését.

Függelék

1. számú függelék

HPME/CÉLTERÜLET TERVEZŐ ÉS ELLENŐRZŐ TÁBLÁZAT	Bakony és Balaton Keleti Kapuja Egyesület										Kód:	10
II. CÉLKITŰZÉSEK	A	B	B	C	D	D	D	D	D	E		
HPME sorszáma	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10		
HPME címe	Termelési és értékesítési láncokat összekapcsoló helyi termék előállítását célzó fejlesztések támogatása	Meglévő és új turisztikai szálláshelyek fejlesztése kapcsolódva a a BBKK HACs kerékpáros barát szolgáltató hely, vagy nyitott pincesz, minősítési rendszeréhez, kiegészítő turisztikai szolgáltatással.	Kulturális-történelmi turisztikai élményközpont kialakítása	A szabadidő hasznos eltöltését, és az egészséges életmód gyakorlását szolgáló szabadtéri sportterek fejlesztése, kialakítása	Helyi termék, helyi érték minősítési rendszerhez kapcsolódó egységes arculat kialakítása és közösségi marketing tevékenység végzése	Helyi termékek bemutatását, előállítását szolgáló nyitott kézműves műhelyek fejlesztése, kialakítása	Helyi rendezvények lebonyolításának támogatása	Helyi LEADER szellemiségű rendezvények támogatása	Nonprofit szervezetek célszerű tevékenységéhez kapcsolódó feltételek javítása, eszközök beszerzése	Közösségépítő képzések támogatása Küngösön		
III. INTÉZKEDÉSEK (HPME)	A3	B2	B6	C8	D1	D2	D3	D4	D5	E3		
Célterület jogcím besorolása (HVS jogcím szerint, betűjellel)	0b	0b	0b	0a	0a	0a	0c	0c	0a	0d		
Célterülethez allokált forrás (Ft)	30000000	51129698	2E+07	4,6E+07	10000000	2,2E+07	4000000	22000000	18000000	2000000	224732662	összeg
Gazdaságfejlesztési (igen=1, nem=0)	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	darab
Kis értékű célterület (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 4 DB)	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	RENDBEN
Komplex fejlesztés (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 2 DB; KOMPLEX NEM LEHET KISÉRTÉKŰ)	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	RENDBEN
Ellenőrzés (gazdaságfejlesztési arány). Minimum 45%.	30000000	51129698	2E+07	0	0	0	0	0	0	0	101129698	RENDBEN
Ellenőrzés (kis értékű aránya). Maximum 10%.	0	0	0	0	0	0	4000000	0	18000000	0	22000000	RENDBEN
HPME/ célterület kód	100b01	100b02	100b03	100a04	100a05	100a06	100c07	100c08	100a09	100d10		

